

Delegati v Ženevi za mir v Evropi. - Operatorji popuščajo.

MARŠAL PILSUDSKI ZANIKUJE, DA BI POLJSKA DELOVALA PROTI LITVINSKI VLADI IN HOČE, DA BI SE SPORNO VPRAŠANJE REŠILO MIRNIM POTOM.

Varšava, Poljsko. — Poljski diktator, maršal Joseph Pilsudski, ki nosi že deset let izključno le vojaško uniformo, si je sedaj kupil več civilnih oblačil. To pa zato, ker pojde v Ženevo, kjer namerava po svoji moči delati nato, da bi se ublažila kriza, ki je nastala med Poljsko in Litvinsko. Pilsudski se bo odpeljal iz Varšave v Ženovo 4. decembra; poljska delegacija, kateri na čelu je zunanji minister Zaleski, pa odpotuje iz glavnega mesta Poljske v petek, 2. decembra.

Poljska vlada je izdala kolektivno noto na vse države, s katerimi ima diplomatske odnose, v kateri protestira proti poročilu, češ, da Poljska podpira upornike, ki nameravajo prevreči litvinsko vlado, kateri na čelu je Waldemar.

V noti tudi Poljska trdi, da ji je na tem, da bi živel v Litvinsko noče tega in je oborožena, kar izgleda kot bi se pripravljala na vojno. Dalje pravi nota, da je poljska vlada mnenja, da je tako stališče nevarno miru in se mora opustiti. Poljska si želi le miru.

Ženeva, Švica. — Zastopniki šestindvajsetih narodov so se zbrali v Ženevi na konferenci, od katere je odvisno, če bodo narodi razorožili, ali pa še dalje eden drugega strašili z orožjem. Torej, lahko se reče, da je ta konferenca velikanskega pomena. Če se bodo zastopniki razšli v nesporazumu, potem — gorje.

Kolikor je znano, delegatje na konferenci so večinoma močje, ki so za mir in bodo poskušali po svojih najboljših močeh storiti vse, kar se jim bo zdelo koristnega, da se ohrani mir v Evropi, ker se danes niso začelje rane, katere ji je prizadejala svetovna vojna.

POTRES V JUGOSLAVIJI.

Dunaj, Avstrija. — Iz Mostara, Jugoslavija, je prišlo semkaj poročilo o strahovitom potresu, ki so ga čutili v Hercegovini, zlasti v okrožju Gosko. Poročilo, ki pa je še pomankljivo, se glasi, da je potres povzročil veliko škodo, ni pa znano, če je bilo tudi kaj človeških žrtev.

DOBRO STALIŠČE BELGIJE.

Bruselj, Belgija. — Pred nekaj enim letom se je bilo belgijsko finančno stališče obupno. Danes je pa vse drugače. Dežela je napredovala in se postavila na dobro stališče. — Pred letom dni je bila Belgija na robu bankrota. Finančno stališče sedaj ne dela več skrbi vladi, katero vodi Jaspas, ki pa ima le neznatno večino v parlamentu. — Pred štirinajstimi meseci je bilo treba za dolar odšteti 43 belgijskih frankov, danes pa le 35. To je velik napredek v tako kratkem času.

PREMOGARSKE VESTI.

Operatorji v Colorado zahtevajo od države, da bi posredovala v sporu s premogarji in napravila konec stavki. — Columbine majna zopet obratuje.

Denver, Colo. — Operatorji v severnem delu države Colorado so pritisnjeni k zidu. Po zadnjih poročilih posnemamo, da se obračajo do državnih oblasti, naj posredujejo, da bi se čim prej končala stavka. Do tega je privedla v prvi vrsti solidarnost premogarjev, ki so na stavki. Operatorji obljubujejo, da se bodo pokorili vsakemu odloku za rešitev spora, ki bi ga predložila državna ali kakšna druga posredovalna komisija. Seveda pod tem pogojem, če se bodo tudi premogarji ravnali po odloku.

V ponedeljek so se sestali operatorji z industrijsko komisijo, kateri so rekli, da se bodo držali glede meznega spora odloka državne komisije. Operatorji nagovarjajo premogarje, naj se vrnejo časno na delo, medtem bi se pa našlo pot, po kateri se bo prišlo do končnega popolnega sporazuma.

Industrijska komisija, ki se je branila imeti opravka s stavkarji, katere vodijo I. W. W., je izjavila, da bo posredovala za sporazum med operatorji in premogarji.

Vojaštvo še vedno straži premogovnike v severnih koloradskih poljih. V Columbine premogovniku, pri katerem je bilo ubitih po Rockefellerjevih kozarkih pet piketov, se je z delom zopet pričelo v ponedeljek. To je edina majna, ki obratuje v severnem delu države.

BOMBNI NAPADI V CHICAGU.

Chicago, Ill. — Gangsterji v Chicagu so obljubili, da bodo prenehali s terorjem, ko jim je začela policija stopati na prste. Obljube pa niso držali. V noči od ponedeljka na torek so zopet pokale v mestu bombe, in sicer na treh različnih mestih. V torek zjutraj so našli tudi truplo žrtve gangsterjev, ki je ležalo ob cestni, v bližini Bensonville. Bil je čedno oblečeni možki. Ker je imel pri sebi precejšnjo svoto denarja, ne gre za roparski umor, temveč se domneva, da so mu dali gangsterji "ride" in ga med potjo usmrtili.

Capone, tako se imenuje voditelj gangsterjev, ki ima večje število pristašev, ki delajo po njegovih naročilih, se sedaj nahaja nekje v Wisconsinu. Vodstvo nad chikaškimi podzemskimi beznicami, je oddal svojemu bratu Aiellu.

Pozneje se je ugotovilo, da je bil možki, čigar truplo so našli v torek zjutraj, Italijan, z imenom Carmen Ferro. Ustreljen je bil v glavo.

DOM ROMUNSKÉ KRALJICE MARIJE.

Na sliki vidimo palačo, v kateri biva sedaj kraljica Marija, vdova po romunskem kralju Ferdinandu. Kraj tukaj je zelo lep in leži ob Črnem morju; imenuje se "Cote d'Argent", ali "Srebrna obal".

LITAVSKI UPORNIKI AKTIVNI.

Litavski uporniški voditelj zbiraj skupaj svoje pristaše, katerih pa je le malo število. — Vojaštvo zvesto svoji vladi.

Berlin, Nemčija. — Voditelj litavskih upornikov je Plechkaitis, ki ima svoj glavni stan v Vilni. Bil je poprej učitelj na deželi, a se je znal povzpeti višje in je prišel v vlado. Ker je tudi dober spekulant, si je pridobil veliko imetje. Ko pa je postal Waldemaras ministrijski predsednik, je moral Plechkaitis bežati in je izgubil vse svoje imetje. Takoj nato je zbral skupaj socialiste in vse tiste, ki so, kakor on, pobegnili iz dežele. Socialisti mu pa niso zaupali in so ga popustili. Ni mu kazalo drugega, kakor sprejeti v svoje vrste vsakogar, ki pride k njemu prostovoljno. Na ta način je dobil precejšnje število pustolovcev in delamrnežev. S temi sedaj grozi litavski vladi, katere predsednik je Smetona in ministrijski predsednik Waldemaras. Te dni se je vršila konferenca opozicije, kateri je predsedoval Plechkaitis, ki je strogo ukazal svojim pristašam, naj se zadržijo mirno, dokler jim ne bo izdal drugega povelja.

Te dni je poklical litavski predsednik Smetona k sebi vse višje častnike, da se prepriča, kakšnega mnenja so. Vsi do zadnjega so se izrekli za vlado, katero hočejo podpirati in braniti s svojim življenjem.

DRZEN ROP.

Cleveland, O. — V ponedeljek so prišli trije banditi, — dva možka in ena ženska, — v Swirsky Bros. trgovino, ki se nahaja v šestem nadstropju. Z revolverji so ustrašovali odjemalce in uslužbence ter pobegnili s plenom v znesku 205,000 dolarjev.

RUSIJA DOBILA POSOJILO V AMERIKI.

Moskva, Rusija. — Sovjetska vlada je sklenila pogodbo z neko newyorško finančno skupino za posojilo v znesku \$40,000,000, in sicer za dobo šestih let.

KAKO BI SE POMAGALO FARMARJEM?

Upajo, da bo Coolidge podpisal Haugenov predlog, katerega je poprej vetiral. — Veliko se bo govorilo, a malo storilo za farmarja.

Washington, D. C. — Ko bi bilo manj predlogov za odpuščanje, bi se mogoče doseglo kaj v tem oziru, ker jih pa je preveč — vsaka politična skupina ima svojega, zato pa je vse le še pri besedah. Farmar pa trpi in dela, svoje produkte mora prodajati prekupčevalcem po taki ceni, da njegov trud ni plačan, prekupčevalec, ki ne dela nič, dobi pa ves dobiček. Konsumenti moramo plačati po mestih visoke cene za farmarske produkte, kmet jih da proč po nizki ceni — dobiček ostane pri posredovalcu, ki je med farmarjem in med konsumentom. Iz tega je razvidno, da bi se najbolje pomagalo farmarjem na ta način, če bi se našla pot, ki bi vodila od farmarja direktno do konsumenta. Dobiček od tega bi imela farmar in konsument.

Sedaj se zopet veliko govori, kaj vse se bo storilo za odpuščanje farmarjem, ko se bo pričelo delo v kongresu. Tisti, ki so za McNary-Haugenov predlog, bodo od kongresa zahtevali, da predlog sprejme. Kakor znano, je ta predlog predsednik Coolidge pri zadnjem zasedanju kongresa vetiral. Zdaj pa imajo upanje, da ga bo podpisal.

180 MILJ V 105 MINUTAH PO ZRAKU.

San Antonio, Tex. — J. T. Wilkes, lastnik tukajšnje drogerije, je imel v Charlestonu, W. Va. mater, katere je bila na smrt bolna. Da bi prišel še pravočasno do bolnice, je najel aeroplan, ki ga je ponesel v Waco, Tex., kjer je Wilkes še pravočasno dobil vlak, ki ga je peljal dalje do mesta, kamor je bil namenjen. Letalo, katerega pilot je bil Paul Vance, je preletelo 180 milj v 105 minutah.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

KRIŽEM SVETA.

Manila, P. I. — Šest milj in pol od Baguio, ki je glavno mesto Benguet province, so našli bogata zlata ležišča. Baguio je oddaljeno 100 milj od Manile.

Binghamton, N. Y. — W. E. Johnson (Pussyfoot), mednarodni prohibicijski križar, ki je bil v Evropi, da bi jo osušil po vzoru Amerike, kar mu pa je izpodletelo, ima veliko farmo v tukajšnji bližini. Na tej farmi so našli priprave za izdelovanje žganja. Vso naravno so zaplenili agenti in iščejo dva možka, ki sta bila pri izdelovanju "munšajna" zasadena, a sta neznankom pobegnili.

Berlin, Nemčija. — V Nemčiji izdajo vsako leto do 150,000,000 mark za tobak, katerega importirajo iz inozemstva. Zdaj pa so začeli misliti na to, da bi sami posvečali več pozornosti temu dragocenemu zelišču, katerega lahko v veliki množini doma pridelajo.

Rio Janeiro, Brazilija. — Orestes Barbosa, uslužbenec pri nekem lokalnem listu, je hotel usmrtiti tukajšnjega župana, Oliveira Meneres. Najprvo je na župana oddal tri strele iz revolverja, ki pa niso zadeli, nato ga je hotel zadeti. Napadalca so aretirali.

Pleasantville, N. Y. — Charles B. Manville, ustanovitelj Johns-Manville korporacije, je tukaj na svojem domu po kratki boleznii, v starosti 93 let preminul.

Chicago, Ill. — Pri Lake View Trust & Savings banki so aretirali dva možka, ki sta hotela unovčiti čeke v znesku \$20,000, na katerih so bili podpisani ponarejeni.

Rochelle, Ill. — Ralph Walker, star 18 let, je na lovu neprevidno ravnal s puško in obstrlel svojega tovariša. J. Russelna, starega 16 let. Mladeniček je zadobil težke poškodbe in se zdravi v bolnišnici.

Rim, Italija. — Kardinalu De Lai, o katerem se je poročalo, da je nevarno obolel, se zdravje vrača in zdravnik upajo, da je izven nevarnosti.

Dixon, Ill. — Nesreče na lovu se množijo. Poročajo, da je bil John Wilson, visokošolec, star 19 let, zadet od strela, ko se je njegovemu tovarišu, s katerem sta skupaj bila na lovu, po nesreči puška sprožila.

Fort Wayne, Ind. — Alexander Bedenarzik, star 45 let, pri katerem so prohibicijski agenti našli žganje in naprave na izdelovanje prepovedane pijače, je bil obsojen na pet let ječe.

AVTOMOBILSKA NESREČA. — Beloit, Wis. — Šest milj južno od tukajšnjega mesta se je pripetila avtomobilska nesreča, katere žrtvi sta postala dva odlična zdravnik. Ubita sta bila Dr. L. M. Field in Dr. W. H. Hecker. Nesreča se je zgodila, ko se je voznik avtomobila hotel izogniti nekemu naproti vožečemu vozju, pri tem pa je zavožil v občestni graben in vozilo se je prebrnilo.

Iz Jugoslavije.

VELETRGOVCA SCHMIDTA JE NJEGOV URADNIK OSLEPARIL ZA VSOTO 150,000 DIN. — SLEPAR JE POBEGNIL. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

Velika poneverba.

V soboto, 5. novembra se je dogodila v Mariboru poneverba, kakor jih le redkokdaj doživimo. — Veletrgovina Karl Schmidt v Gospejni ulici je poslala svojega uradnika, 19letnega Helmutha Goloba v Narodno banko, da dvigne 150 tisoč dinarjev. Golob je odšel v banko ob 11. in moral bi se takoj vrniti, toda v uradu so nanj zamen čakali. Popoldan je lastnik trgovine vprašal na Golobovem domu, kje da se muudi, toda na veliko presenečenje je izvedel, da fanta cel dan ni bilo doma. Sedaj je bilo takoj jasno, da je Golob izvršil poneverbo, ker je imel veljavni potni list za Avstrijo, Čehoslovaško in Nemčijo. G. Schmidt je nato odhitel na policijo ter poneverbo prijavil. Za defraudantom je policija odredila takojšnje zasledovanje ter kmalu ugotovila, da se je odpeljal z nekim avto-izvoščekom v Gradec. Še isti dan pa je odpotoval za njim iz Maribora njegov intimni prijatelj Karl H., ki ima istotako potni list za vse države, kakor Golob. Sigurno sta se v Gradcu sestala ter od tam skupno nadaljevala beg. Najbrže sta oba poneverbo skupno zasnovala ter že dalje časa čakala na ugodno priliko, ki se je končno v soboto nudila.

Po ugotovitvi, da se je Golob odpeljal v Gradec, je policija telefonično obvestila graške varnostne organe, lastnik poneverjenega denarja pa se je takoj osebno z avtomobilom odpeljal tjakaj.

Policija v Gradcu je prvotno mislila, da se je Golob takoj odpeljal naprej, toda ta domneva je, kakor se je pozneje izkazalo, bila zmotna, ker je Golob prenočil v Gradcu v prenočišču Schwan pod izmišljenim imenom Jäger. V nedeljo se je Golob odpeljal naprej v neznanem pravcu. Najbrže se je podal skupno s svojim mariborskim prijateljem v neki kraj na Gornjem Štajerskem. O drzni goljufiji so bili nadalje obveščeni policijski uradniki na Dunaju, v Pragi, Berlinu in vseh večjih evropskih mestih. Ni namreč izključeno, da sta se oba begunca obrnila proti kakemu večjemu pristanišču, ker sta oba vedno fantazirala o izselitvi v Ameriko. Upati pa je, da ne prideta daleč, ker jim je sedaj vsa evropska policija za petami. (Poznejša tozadevna poročila se glasijo, da je graški detektiv aretiral Goloba v Wildonnu. Pri njem so našli še skoro ves denar.)

Smrtna kosa.

V torek, 8. novembra je preminul v Zagrebu po kratki boleznii (rak) bivši rektor zagrebškega vseučilišča dr. Ladi-slav Polič. Pokojni je igral važno vlogo v hrvaškem političnem življenju. Za časa avstro-ogrške monarhije je bil eden glavnih voditeljev tako-

zvane srbsko-hrvaške koalicije, potem pa je skupno s pok. dr. Lorkovičem iz te koalicije izstopil in deloval v čisto hrvaški smeri. Do poslednjega časa je v političnem življenju igral veliko vlogo v borbi hrvaškega naroda za popolno samostojnost. Profesor Polič se je rodil dne 29. okt. 1874 v Karlovcu.

Drzen trik sleparja.

V torek, 8. novembra je prijavila policija blagajničarka Staculove delikatesne trgovine v Ljubljani, da sta jo v sredo, dne 2. novembra, dva neznana elegantna možka ogoljufala za bankovec za 1000 Din in to s pomočjo skrajno drznega trika. Proti večeru, ob pol 6, ko je bil v trgovini ravno velik promet, sta omenjena možka hotela pri njej plačati neko kupljeno stvar v znesku 5 Din. Možakar, ki je govoril le nemški, je potegnil iz žepa bankovec za 1000 Din, nato govoril nekaj praznih besed ter se nato spomnil: "Ja, ich hab' ja Kleingeld!" in plačal račun z drobižem, obenem pa skrivaj spravil svoj tisočdinarski bankovec. Z nadaljnjim čenčanjem sta neznanca tako premetila blagajničarko, da ni opazila, da je tujec svoj tisočdinarski bankovec že spravil in mu je izročila še enega iz predala. Primanjkljaj 1000 Din je blagajničarka opazila šele zvečer pri računu. 8. nov. pa je čitala v časopisih, da sta bila v Mariboru aretirana dva po opisu slična tujca, ki sta skušala v Meinlovi trgovini na enak način ogoljufati tamkajšnjo blagajničarko. Njena domneva, da gre za ena in ista sleparja, se je potrdila.

Smrtna kosa.

V Mariboru je umrla gospa Marija Gašpani, soproga voj. kapitana, v starosti 37 let. Zapuščica moža in mladoletne otroke. — Umrla je komaj 27 let stara soproga pekovskega mojstra Frančiška Levič, ki je bila prepeljana v Rogatec.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. **Velika denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odvikov izplačana, ako se poslužite naše banke.** **Dinarje, ozir. lire samo večerj pošiljati po tebi cenah:**

500 Din.	\$ 9.40
1,000 Din.	18.50
2,500 Din.	46.25
5,000 Din.	92.00
10,000 Din.	182.00

100 Lir.	\$ 6.10
200 Lir.	\$ 11.90
500 Lir.	\$ 28.75
1000 Lir.	\$ 56.50

Pri večjih svotah poseben povzet. Poština je v tab. cenah že vračunana. **Zaradi nestanovitnosti cen je nemogoče vsakej čas določevati. Merodajna se cena dnova, ko denar sprejmemo.** **Nakazila se izvršujejo po polni ali pa brozljivo.** **IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATE V ISTAREGA KRAJA V AMERIKO.**

Plačana in pošiljka naslovite na: **ZAKRAJŠEK & ČEŠARK,** 443 W. 42nd ST., NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki. Naveden leta 1891. The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America. Established 1891. Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

POZOR:—Številka poleg Vašega naslova na listu znači, do kodaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPIS valnega pomena se hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan ali pol pred dnevom, ko list izide.—Za zadnje številko v tednu se čas do četrtke dopolnje.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

O politiki in miru.

Dan za dnem ljudje citamo o politiki. Saj dandanes se ves svet ukvarja s politiko. Od navadnega društva gori do največjih korporacij in organizacij vidimo, kako kraljujejo in delujejo tu in tam razne politike.

So ljudje, ki so prežeti z najboljšimi idejami in iste propagirajo med ljudstvo, pa so ljudje, ki propagirajo pod različnimi krinkami, ki mnogo govore, mnogo obljublajo, a nikoli ne mislijo tega, kar govore. So ljudje, ki se poslužujejo vsakih sredstev, samo da pridejo na krmilo, da vladajo itd.

Kajpada, pri uveljavljanju in širjenju političnih ciljev pa vsakdo, tako pošamezen politikar, kakor narod in država, zadene na tekmece, na nasprotnike. Ko zadenejo politični cilji enega v druge, nastane konflikt in za njim posledice.

Svetovna vojna je nastala radi politične borbe med začetniki in Germani. Nemci so gojili še izza Bismarcka misljo, da so edini narod, ki ima pod soncem posebni privilegij in da so nad vsemi drugimi.

Ali človek je vedno eden in isti. Izrazuje in dela v drugi, novi obliki, ali v bistveni formi je isti skozi vse čase. Je poln egoizma in materialističnih teženj. V Versailles so sedli po dolgih starih letih in pol k zeleni mizi.

In po vojni, koliko konferenc je že bilo sklicanih! Kolkokrat po svetovanj! Razorožitvene konference se vrše leto za leto. Pa čim več govore države in narodi o razorožitvi, tembolj se države in narodi na drugi strani obožujejo. Stara politika, prežeta z neiskrenostjo vlada naprej.

Kaka nervoznost vlada danes med vsemi državami in narodi! Kako se bojijo in kako nezaupljivi so narodi eden proti drugemu. Francija in Jugoslavija sta sklenili prijateljski pakt; kako se repenci fašist Mussolini! Kako nezaupno gleda Anglija na Francijo in slednja na prvo!

Eno je, in to je, da vsi narodi prav dobro vedo, da močnejši vlada in diktira. Pravica ni upoštevana prav nikjer. Vsak narod gleda za svoje koristi, to je najpoglavnejša politika vsakega naroda. Kako pa pride do koristi, to ne vpraša. Je prišel poštemim potom ali krivičnim, to je postransko vprašanje — samo, da vlada, da se okoristuje. Zato pa je današnja politika taka kakor je bila, neiskrena, krivična, prikrita in zamazana na cel črti.

Taka politika pa ustvarja nevarne atmosfere napolnjene z najnevarnejšimi eksplozivami. Po tako politiki glava boli, kakor hudo boli stari svet tam za morjem, ki je sklepali mirovne pogodbe v Versailles, v Ženevi, Rapallu itd.

Mir! Kako blagodoneča beseda! Mir, kdo te ne ljubi, kdo te ne želi? Pa si mogoč? So razmere take, da bi bil mogoč? Ne, niso. Preveč je sovraštva, preveč nezaupanja, preveč neiskrenosti, da bi bil mogoč. Pač, mogoč bo, kadar se bo človek prenovil v svoji duši, kadar se bo otresel okovov nesrečnega egoizma, kadar se bo nesrečni "jaz" veselil sreče in blagostanja svojega bližnjega.

ODKRITJE ČUDOVITEGA PRSTANA V DETROITU.

Detroit, Mich. Da ne bo kdo postal nestopen od prevelike radovednosti, bom sestavil ta dopis brez vsakega uvoda in predgovora. Zato povem na kratko, da smo nedavno tega odkrili pri nas čudežen prstan, ki dela denar za cerkev.

Ker bodo brali ta naš dopis tudi po drugih naselbinah, moram na veliko žalost tistih bravcev povedati, da za sedaj dela ta naš prstan denar samo za našo cerkev sv. Janeza. Zelo verjetno je pa, da bi se dalo iz njega dobiti precej denarja tudi po drugih naselbinah, seveda ne prej, da ga bo pri nas dosti. Kadar se bo to zgodilo, bomo v tem listu poročali.

Sedaj pa k stvari. Morda kdo misli, da je ta reč kakšna čarovnja ali celo prevara. Pa ni ne eno in ne drugo. To je ena izmed modernih iznajdb. Kaj so dandanes že vse iznašli! Zadnjič smo nekje brali, da je bil v Chicagu na razstavi razkazovan aparat, s katerim se da slišati, kako trava rase ali pa rože. Rast vrtnice se sliši kot ponočno grmenje. Pa to ni prazna marnja, to je gola resnica. Električna je neverjetno čudna sila.

Človek bi mislil, da je ta aparat najbolj čudežna moderna iznajdba. Pa ni. Naš prstan v Detroitu jo še prekaša. Pa tudi vse bolj koristen je. Najkdo še tako dobro sliši, kako trava rase, ali bo s tem kaj pomagal cerkev zidati? Prav nič! Naš prstan jo bo po kmalu spravil pod streho.

Da ne pozabim poglavitnega! Povsod se najdejo neverjetni Tomaži, gotovo je kdo tudi med čislanimi bravci tega mojega dopisa. Pa saj ni to nič hudega, vsak se bo o tem lahko sam na svoje oči prepračil, samo enega naj ne pozabi. In tisto je to, da naj ne pozabi priti v nedeljo, 11. decembra v naš cerkveni basement na 386 Geneva. Tam se bo prstan vsem razodel in vsem pokazal, kaj zna. Popoldne točno ob 4. uri bo začetek.

član zadel na rame krasen Radio in ga odnesel domov. In nekdo drugi bo stisnil živega "purmana" pod pazduho in bo potem v ponedeljek ponovil praznovanje "Thanksgiving" dneva. Zato pa mimogrede opozarjam vse, da pravočasno vrnete tiste bukvice, ki ste jih dobili, o katerih bi se lahko zapelo: Nobene bukvice niso tak lepe, nobene bukvice niso tak lepe, kot so te za Radio...

In še nekaj moram povedati. Rekel sem že, da naš prstan ni nikaka čarovnja. Njegova na videz čudežna moč obstoji na podlagi elektromagnetnega izžarjanja tajnega etra iz človeških prstov, ki so se poprej dotikali denarja te ali one vrste. Več ko je izžarjanja okoli prstana, z večjo lahkoto in stvarja denar za cerkev. Zato je razumljivo dvoje: Prvi prstan bolj dela in več denarja naredi, če je veliko ljudi okoli. Torej je zelo želeti, da vas veliko pride, zapomnite si to! Drugič je pa izžarjanje iz vaših prstov toliko večje, kolikor bolj se prsti dotikajo denarja in kolikor bolj debelega denarja se dotikajo, n. pr. če bi imeli vsi samo kvodre pri sebi in se jih dotikali, bi prstan le kvodre delal. Sedaj razumete, da je mnogo boljše, imeti pri sebi takrat vsaj same dolarje, če že večjih bankovcev ne boste zmogli. Kdor pa kolikčak more, naj prinese še več, pa magari da bi moral iti k Fordu na posodo.

Ta opis si izrežite iz lista in ga prinesite s seboj dne 11. decembra popoldne, da boste na licu mesta primerjali tisto, kar se bo takrat godilo, in to, kar vam je tu napisal vaš resnico-ljuben Poročevalec. KAJ JE NOVEGA V JOLIETU? Joliet, Ill. Čitatelje Amer. Slovencev gotovo najbolj zanimajo delavske razmere. O teh pisati v današnjih časih ni dosti mogoče, ker so vedno ene in iste. Tupa-tam se zavrtje kolesa v kateri

tovarni malo bolj, pa spet odjenja. Plače pa navadno take, da je komaj za življenje. Dozdaj so delavci, ki so delali zunaj, recimo pri zidarjih in stavbenikih, še delali, zdaj delo pojenjuje tudi pri teh, kajti zima je tukaj in po zimi navadno tako delo preneha. Obljube, da bo boljše zdaj pa zdaj, se vedno slišijo, ali boljše pa le nikdar ni. Toliko o delavskih razmerah. Zda je doba, ko bomo pričakovali božičnih praznikov. Banke že apelirajo na narod, da naj varčujejo za prihodnje leto. Tekom tega leta je joliet-sko prebivalstvo potom takozvanega Christmas Savings Club prihranilo nad pol milijona dolarjev. Način te vrste hranjenja je res hvalevreden. Joliet National Bank je vam na razpolago pri tem. Pojdite na imenovano banko in poprašajte o tem klubu našega rojaka Mr. Joseph Dunda, pomožnega blagajnika imenovane banke, kateri bo vam rad volje dal vsa potrebna pojasnila. Pomnite, da če hočete kaj imeti, morate hraniti.

Smrtna kosa. Ta stalno operira v naši naselbini. Pijonir za pijonirjem pada, kakor suho listje z drevesa. Pač znamenje, da se nahaja ameriška Slovenija v jesenski dobi. Tako je dne 21. nov. Bog poklical, previde-nega s sv. zakramenti, iz vesoljne doline rojaka Jožefa Kralja s 1219 Summit St. po osemmesečni bolezni za revmatizmom. Bil je star 39 let, zelo delaven in skrben fant. Kupil si je lepo hišo in mislil na bodočnost. Pa bela žena smrt ga je prehitela. Rojen je bil v fari Dragatuš v Belokrajini. Tam zapuška brata in dve sestre. V Jolietu pa brata John Kralja, pri kateremu je bil na hrani in ležal na mrtvaškem odru. Spadal je k društvu sv. Petra in Pavla JSKJ. št. 66, katero mu je priredilo lep pogreb in ga spremilo v cerkev sv. Jožefa, kjer se je opravila petna sv. maša in potem so ga spremili do hladnega groba na pokopališče sv. Jožefa. Naj počiva v miru in sveti mu večna luč!

Rojnice so se zglasile pri družini Mr. in Mrs. Peter Lazar na 608 Garnsey Ave. in jim pustile za spomin krepkega sinčka. Moje čestitke! Pozdrav vsem joliet-skim in drugim čitateljem tega lista! Poročevalec.

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 11 S.Z.Z. Eveleth, Minn. Tem potom se naznanja članicam podružnice št. 11 S.Z.Z., da se bo vršila redna mesečna seja 4. decembra, to je prvo nedeljo v decembru. Prav prijazno ste vabljeni, da se te seje vse članice udeležite, ker bomo volile novi odbor za prihodnje leto. Torej pridite vse na sejo in pripeljite seboj svoje prijateljice in vsa tista dekleta in žene, ki se zanimajo za našo Zvezo. Sosesterski pozdrav, Frances Zakrajšek.

TEDENSKI VESTNIK SVE-TEGA ŠTEFANA. Chicago, Ill. Poročili so se zadnje dni v naši cerkvi: Mr. Gross z Mrs. Agnes Koss; Mr. F. Brenc z Miss P. Piber; Mr. Komatar z Miss Ivanšek. Vsem novoporočencem srečo in božjega blagoslova!

Ponovno vabimo vse farane na nocojšnji bunco party, ki ga prirede naše delavne žene v korist cerkve. Pridite vsi! Po naselbini v Chicagu in okolici se vrši in nadaljuje popisovanje družin. Pri tem pomagata naša rojaka g. Martin Lavrič in g. Max Omerzel. Nabrata se je že lepa vsota, za kar se vsem iskreno zahvaljujemo in rojakoma, ki pomagata, pa smo še posebno hvaležni. * * *

Table with columns: Dohodki, Stroški, and totals. Includes items like Kolekta pri mašah, Kol. pri večernicah, Svečke, Mesečina, Darovi po hišah, Hala, Keglišče, Skupaj, Obresti, Papir za census, Telefon za 2 meseca, Olje za šol. stran, Benzinger od 1926, Za palme, Gas za cerkev, Za dva mašna plašča.

PARNIK SE JE POTOPIL; MOŠTVO REŠENO. Key West, Fla. — Tovorni parnik Rose Murphy se je v zalivu, oddaljeno 22 milj od tukaj, potopil. Nastal je hud vihar, ki je parnik nevsmljenju metal sem in tja, da je zadobil velike poškodbe. Spodnji del je imel veliko razpoko; moštvo se je šest ur borilo proti elementom in skušalo parnik rešiti, kar pa več ni bilo mogoče. Parnik se je potopil, moštvo, 27 po številu, se je rešilo.

UMRLA VSLED IZKRVAV-LJENJA. Chicago, Ill. — Betty Jane Vanderline, stara 13 mesecev, hčerka kontraktorja iz Doltona, je padla z visokega stola na tla in si prebila ustni. Poklicali so takoj zdravnika, ki pa ni mogel ustaviti krvi. Prepeljali so jo v Roseland Community bolnišnico, naslednji dan zjutraj je bila že mrtva, ker je izgubila veliko krvi.

Tako je! — Prijateljica: "Veš kaj, Francka, ampak tvoj fant je pa res zelo majhen." Francka: "Če je prav, moj je pa le."

Prizor iz debate.—Ko je pre-socialističen govornik dokazoval drugič razne laži in ko je očka Zafkrnika postavil na laž radi neke trditve, sta očka in Volek sedela kakor na trnju. Očka so jeli pokaljševati, kar je pa Voleka silno jezilo, ker ni mogel vsled tega dobro slišati govornikova izvajanja. V tej nervoznosti kar uide Voleku: "Prmejfijs, šerap!" — V tem hipu se spomni, da je to zabrusil svojemu šefu in se je prav resignirano opustil: "Pardon Jože, nisem tako mislil..."

Jože: "Ze prav, ze prav, ali od hudica je ta Matevž, mlati po meni, da se kar kadi..." Volek: "Vidite, saj sem vam pravil, da fig, zlasti gnilih fig ni dobro nositi na trg." Jože: "Ti koza mala ti! Boš ti mene kritiziral?" Volek: "O ne, ne, radi mene kar še lahko svoje fige proizvajate."

Po dvorani je ravno zahreščalo. Predsednik je naznanil, da se bo glasovalo. Nekdo v ozadju se oglasi: "Auf biks, za koga?" Vstali so za Zajčka in med njima sta bila tudi lawndalska figarja, očka Zafkrnik in Volek. Ali to je bila komaj dobra sedmina vseh navzočih. Predsednik ni bil z izidom zadovoljen, zato pravi zapisnikar, je vrge kladivo po tleh. Socialisti so se hitro porazgubili. Očka in Volek pa sta delala načrt, kako bota skovala poročilo, da bi kolikor mogoče zakrila največje blamažo v zgodovini slovenskih socialistov v Ameriki. * * *

Odprto pismo. — Peter Zgaga, New York, N. Y.:—Dragi loncman! Čudno se mi vidi, zakaj, dragi Peter, tako tiho češpi v kotu, ko vsi drugi so že podali svoje komentarje o starokrajskem posojilu, ki bi ga socialisti radi dali Kristanu, oz. banki, kateri načeljuje. Pa menda ne držiš svojega jezika za zobmi za to, ker ima dotični zavod zveze z vašim zavodom? Ako je to, potem razumem. V lastno skledo, kaj ne Peter, se ne pljuva. Sicer pa, saj si ti tudi pomagal slovenske delavce farbati pri agitaciji za milijonski fond. Kaj ne, ene sorte tiči skupaj lete?! Kako pa z računi Slov. zavetišča? Ali je atu Zeksarju prav, da so se zaufčkali tisočaki na tak način? Zakaj stari ata ne poda tozadevne svoje izjave? Ali ni stari ata moralno odgovoren za polomijo zavetišča? Kaj je tvoje mnenje, rdečenosi Peter? Na dan z besedo! Ne bodi taka šviga-švaga! Upajoč, da te te vrstice najdejo v najboljšem razpoloženju, ostajam tvoj udani Janez iz New Yorka, p. d. tvoj loncman.

PODLISTEK

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.:

MOJI SPOMINI.

Gledal sem justično palačo. Vsak kočček poslopja ima svojo umetniško vrednost, še okrasni na strehi, žlebovi, vse, vse je umetniško. Tako da je pravi užitek iti od postaje do frančiškanske cerkve.

Nekateri stanovalci po teh hišah imajo na oknih še cvetlice. To je pa naravnost krasota. Krasne so stavbe v bivšem Vodmatu. Tu je krasen del mesta, vreden da se ga obišče in ogleda. Da, tega vsa Amerika nima. Mislim tudi, da tudi ne more imeti, ker nimamo smisla za zunanji okrasek. Smo preveč praktični. Gledamo samo na

pravilno in praktično ureditev hiše znotraj. V Evropi pa glede notranjosti veliko manjka tem hišam.

Tako sem bil v eni teh palač za frančiškansko cerkvijo, pri zdravniku. Zunaj krasna umetnina. Toda že uhod je neokusen. Stopnice nerodne in čudno izpeljane. Sobe tako čudno razdeljene. Tu se mi pa ni dopadlo. Skušal sem obiskati se več teh hiš, da vidim, kako je drugod. Bil sem tudi v hiši na vogalu pred magistratom. Je sicer najbrže stara hiša, vendar moderno prezidana. Ima tudi elevator, vpenjačo. Vendar, mislim, samo za blago.

Obiskal sem tam dr. Pirca. Kako neokusno je tukaj speljano stopnišče. Uhod je, kakor bi človek šel v kako skladišče. Dvakrat sem šel v vežo, pa sem šel ven, ker si nisem mogel misliti, da bi tukaj stanoval zdravnik. Šele policaj pred vrati mi je zagotovil, da doktor tu stanuje, naj le grem kar naprej.

Tako, ako bi kak arhitekt združil znotranjo praktično ureditev hiš, kakor jih imamo v Ameriki, in zunanje umetniško lepo izvršene hiše, kakor jih ima Ljubljana, bila bi to krasota. In jaz ne vidim, zakaj bi se to ne dalo.

Arhitekt, ko dela načrte za stavbo, naj bi pač gledal na oboje in nobene plati ne zanemarl, pa bi šlo.

Tudi sem videl, da zidajo veliko novih hiš po raznih delih Ljubljane. Iz tega se lahko sklepa, da blagostanje mesta napreduje.

Lepo se razvija "Zvezda". Pred uršulinske cerkev so prinesli spomenik z Dunajske ceste, ki je stal pred kavarno "Europa", nasproti gostilne "pri Figabirtu".

Postavili so ga tik pred cerkvijo. S tem je ta trg dobil krasen okrasek in bo lep prostor za razne velike verske demonstracije. Impozantna uršulinska cerkev, ki je že sama na sebi s svojo zanimivo fasado

lepa, je s tem spomenikom veliko pridobila.

Jako napreduje tudi Šiška. Najbolj me je zanimala nova cerkev sv. Franciška. Ni še gotova. Vrši se pa v nji že služba božja. Vendar delavci še niso končali glavnih del. Zvonika je samo začetek in za sedaj izgleda, kakor da bo to velik tovarniški dimnik, zakaj popolnoma je okrogel.

Stopil sem pred cerkev zunaj in jo gledal in gledal. Zelen sem, da bi se mi dopadla, kakor jo nekateri hvalijo. Ima tri vhode, enega v sredi in na vsaki strani po enega. Dvoje velikih, popolnoma okroglih oken daje svetlobo koru.

Gledal sem streho in stebrovje zunaj, okna, vrata itd.

Nekaj novega je, nekaj posebnega! Nekaj, česar še nisem nikjer videl, razun na slikah poganskih templov v grški in rimski zgodovini. Meril sem z očmi razne poteze cele fronte. Ogledoval posamezne de-

le in delce pročelja stavbe. Pa — ali se mi je dopadla? Rečem še enkrat, zanimiva stavba je! Toda — povem kar naravnost: dopadla se mi pa ni! Izgleda kakor kaka velika banka v Chicagu. Naka! Morda bolj kakor kako administracijsko poslopje kake milijonske kompanije. Ko bi ne bilo na kapitelskih stebrih frančiškanskega grba s križem, ko bi na vrhu stavbe, na "simsu" ne stala bronasta krogla in na nji križ, bi najbrže človek težko prišel do tega, da je to cerkev.

Vendar ponavljam: interesantna stavba! Seveda po mojem skromnem mnenju se je arhitekt presuženjsko držal poganske stavbe templja. Je že prav in popolnoma pravilno, da je vzel za model starogrško arhitektonsko umetnino. — In starogrški templji so stavbinska umetnina. Toda po mojem bi moral v nji zadušiti najprej morečih in doli tišečih duh paganizma in ji vdihniti krščanski duh, ki stremi z vsemi svojimi mišicami nakvišku.

Pa jih poslušajo? . . .

Na plesu v Charlington dvorani sta se prvič srečala.

"Mary, nikar ne hodi po takih-le dvoranah, kakršna je Charlington dvorana. Večkrat sem že čula, da se tam sama sodruga zbira."

"Kaj vi veste? Saj niste bili še tam!"

"Nisem še bila in tudi nikdar ne bom. Toliko pa vem, kaj se govori."

"Naj se govori, kar se hoče! Jaz pa vem, da ni tam nič slabega!"

"Nič slabega? Kaj je bilo pa zadnje soboto? Saj si čitala Tribuno? Ali ni grdo, kar se je poročalo?"

"Kaj bo grdo? Saj sem bila tam. Če so ubili Smitha, zakaj je pa izžival!"

"Mary, ne bom se s teboj prepirala o tem. Toliko vem, da je dvorana na slabem glasu in da se tam zbirajo sami ničvredni mladi ljudje. Zato ti jaz prepovem iti tja in če greš, zapomni si, da greš v lastno nesrečo. Potem pa sama sebi pripiši in mene pusti pri miru."

Tako je svarila Mrs. Slavič svojo hčerko, sedemnajstletno krepko in lepo dekle. Odkar je začela delati v pisarni McGovern Co. in našla tam nekaj slabih, spridenih tovarišic, je postala popolnoma druga. Domačih farnih zabav se je ogibala. Toliko pogosteje je pa zahajala v dvorane dvomilijevga značaja, kamor so jo vabile spridene prijateljice iz pisarne.

Mati je to opazila takoj in jo je silno srce bolelo. Svarila jo je, dostokrat jo jokaje prosila, naj ne hodi tja, pa je bilo zastoj. Po večerji se je nališpala, vzela klobuk in šla in ni je bilo dostokrat do ene, do dveh ponoči domov.

Tudi nocoj je storila isto. Mati je zopet storila svojo dolžnost in jo svarila. Pa zopet zastoj. Šla je mimo žalostne matere na zabavo "Happy guys", nekega obskurnega kluba "gangsterjev", ki se je vršila v "Charlinton Hall".

In na tej zabavi je bilo, ko jo je krepek in na zunaj lep mladenič poprosil za ples, enkrat, dvakrat, da, skoraj celi večer.

"Vas smem iti spremit do doma?" se je ponudil, ko se je po polnoči končala zabava.

"Prosim. Samo me je itak strah."

In na tej poti se ji je šele predstavil, da je Mr. Hanson, da je mehanik, ki je imel dobro službo, da je pa sedaj "slučajno" brez dela.

Ob ločitvi jo je vprašal, če bi hotela jutri zvečer z njim na mal sprehod, če jo sme počakati pred hišo. Seveda mu je z veseljem dovolila. Dopadel se ji je. Imel je krasne lase. In tudi govoriti je znal tako zanimivo, tako ljubeznivo, tako sladko . . . Tako ga je namreč pohvalila drugi dan tovarišicam v pisarni.

"Mary, bodi pametna, poslušaj svojo mater, ki ti dobro hoče! Nikar se ne pajdaš s fanti, katerih ne poznaš!" jo je resno svarila mati, ko je izvedela o novem "znanju" Maryjinem.

"Kaj vi veste! Vi starokrajški ljudje ne poznate ameriške mladine!"

In Mary je šla svojo pot. Mati je pa jokala.

Dve leti je preteklo za tem. "Mary, bodi pametna! Poslušaj me! Nikar ne vzemi Walterja!"

"Bodite vendar že enkrat tiho!" odgovorila je jezno Mary. "Devetnajst let sem stara in žem vem, kaj delam!"

"Nič ne veš! Ti si slepa! Ali ne vidiš, da vse dve leti, odkar ga poznaš, ni vsega skupaj delal en mesec?"

"Če pa ne more dela dobiti! Ne more dela dobiti! Zakaj ga pa drugi? In veš, da se ve-

likrat napije!"

"O, ga bom že odvadila, ko skupaj prideva. Sem mu že povedala."

"Misliš, da te bo ubogal?"

"Saj me bo moral!"

"O, boš že videla, kako te bo ubogal. Na vseh vogalih ga je dosti in postava. Druži se s takimi, da je človeka groza, ko jih že sreča."

"Ej, vi nič ne veste! Pri miru me pustite! Saj bom sama trpela."

"Naredi kar hočeš, samo k meni domov ga ne pripelji!"

V nekoliko dnevih po tem resnem pogovoru in svarilu skrbne matere, je šla Mary zjutraj na delo. Toda materi se je čudno zdelo, da je vzela seboj velik kovček.

"Kaj pa neseš v kovčeku danes?"

"Nekaj nesem v pisarno," je odgovorila Mary materi in odhitela po stopnicah iz hiše.

Zvečer je ni bilo domov. Mater je skrbelo. Vendar, ker je odšla zjutraj s kovčekom, zdelo se ji je smiljivo.

"Morda je pa z Walterjem kam šla," se je tolažila.

Tudi drugi dan je ni bilo. Ko je telefonično vprašala v pisarni drugi dan, če dela, odgovorili so ji, da si je vzela teden dopusta, češ, da gre prijateljico obiskat v Clifton.

Minil je celi teden, Mary pa ni bilo nazaj.

Drugi ponedeljek zjutraj pa dobi mati razglednico iz Hamiltona: "Mr. in Mrs. Hanson vas pozdravljata. Poročena minuli teden. Oba zdrava in srečna. Mary."

Ušla sta v sosedno državo, v mestecu Hamilton in se skrivaj poročila.

Britko je mati zajokala, ker se ji je hči smilila. Slutila je, kako življenje jo čaka. In bolelo jo je srce.

Tri leta so minila po poroki Mary z Walterjem Hanson, kratka doba, vendar dolga za nespametno Mary.

Walter sedi v državni ječi kot morilec. Dokler je Mary mogla delati, da je prinašala vsako soboto lep ček domov, je že še šlo. Toda prišel je prvi sinček in dobro leto za njim še hčerkica. Mati je morala ostati doma.

"Walter, najdi si delo, saj vidiš, da jaz ne morem z doma!"

"Ne morem najti dela. Saj veš!" je zarežal nad njo.

"Kako bi ga ne! Samo delati nočeš!"

"Zakaj imam pa tebe," se ji je porogljivo nasmejal.

In ni hotel delati. Klatil se je okrog z najslabšo sodrugo mesta in se preživel z ropi in tatvino.

Mary je po nekoliko mesecih spoznala. Odprle so se ji oči. Videla je, kako strašno usodopolno napako je naredila. Pa bilo je prepozno. Prepripu je sledil prepri. Tepež tepežu. Ko sta se sprla, odšel je, pa ga po dva, tri tedne ni bilo domov. Potem je prišel domov izpit in strgan, v stanju, da jo je srce bolelo in se ji je začel gnusiti. Živela sta v veliki revščini. Prodajala in zastavljala je svoje dragocene stvari, pozneje pohištvo. Selila se je vsaki mesec v vedno revnejše stanovanje.

Glad je trkal na njene duri. Otroci so bili strgani in lačni. Mož, Walter, nekdanji lepi Walter, z lepimi lasmi, ki je znal tako ljubeznivo, tako sladko govoriti, — je pa pil, se potepal in lumpal dalje.

"Mary, kakor si si postlala, tako pa leži!" ji je odpisala mati, ko ji je v pismih od strani tožila svoje gorje. Stanovale sta še vedno v Hamiltonu. Domov k staršem si pa ni upala.

Toda gorje in stiska primora človeka do korakov, katere misli, da nikdar ne bo storil.

Žalostna je stala Slavičeva družina ob krsti, kjer je ležala mrtva — njih hči Mary, Mrs. Hanson. Poleg nje je ležal angelček, mrtvo dete. Umrla je na porodu.

Mrs. Slavičevi se je trgalo pred vsem srce, ko je držala v naročju enoletno Maryco, za roko pa dve leti starega Walterčka, ki sta tako začudeno in žalostno pogledovala zdaj v "trugo" mrtvo mamo, zdaj tuje obraze okrog sebe in nista mogla razumeti, zakaj vsi tako jokajo.

Gospod župnik je opravljal svoje kratke molitve, predno so zaprli krsto in jo ponесли v župno cerkev. Maryca in Walterček sta začudeno gledala duhovnika in strežnika. Z zanimanjem sta gledala kadiščniko, iz katere se je lepo kadilo. Ko sta pa čula po sobi glasen jok, premagalo je tudi nju in tudi onadva sta zajokala.

Vse ju je pogledalo! Vsakemu so porosile solze oči.

"Ubogi sirotki!"

Krsto so zaprli, odpeljali v cerkev in odtod na pokopališče.

Votlo so donele na krsto kepe prsti, ko so jih metali pogrebci z željo: "Gospod ji daj večni mir!"

Zadnji, ki je vrgel kepo na njo, je bil — mož Walter Hanson. S strašnim ječe je prišel iz zapora na pokopališče k pogrebu svoje žene — žrtve njegove lahkomisljenosti. Ni se jokal! Molče je stal poleg stražnika in gledal srpo v jamo. Ko je pa zabobnela kepa prsti na krsti njegove žene — njegove žrtve, — ga je streslo in — omedlel je. Zgrudil se je poleg groba.

Toda kmalu se je zopet zavedel in stražnik se je vsedel zopet z njim v jetniški avto in odpeljal se je nazaj — v svoj živi grob — v dosmrtno ječo.

Maryjin grob so delavci pokopališča zagrebli.

Slavičevi so še nekoliko pomolili, pojokali in se odpeljali. Mary je pa ostala v zemlji, v prezgodnjem grobu, kot svrilen zgraden lahkomisljenim dekletom.

Pa saj ni edina taka žrtev na tem pokopališču! Koliko jih je! In naša dekleta jih pozna, jih slišijo — pa, ali jih razumejo?

Koliko mater govori kakor Mrs. Slavič. Pa jih hčerke poslušajo? . . .

WASHINGTON PRIZADET PO TORNADU.

Slika nam predstavlja razrušeno hišo v Washingtonu, kjer je nedavno divjal strahoviti tornado, ki je povzročil okrog dva milijona dolarjev škode. Ena oseba je prišla ob življenje in večje število je bilo ranjenih.

Pa jih!

Walter je bil zapleten v umor. Napadli so banko in stražnika umorili. Samo političnim prijateljem se je imel zahvaliti, da ga niso obsodili z drugimi vred na električni stol. Dobil je pa zapora do smrti.

Walter v ječi, Mary pa doma z dvema otročičema in s tretjim na potu — pa brez sredstev.

O, koliko noči je Mary jokala v strašni dušni boli. Kamenu bi se smilila. Pa jok ji ni nič pomagal, ji ni dal jesti, ni kupil potrebnih jedil.

Nekaj časa je dajala otroka v "nursarijo", sama pa šla delat. Toda sedaj ne more več. Kam sedaj? Nobenega prijatelja. Kamor je šla prositi, pa je povedala svoje ime, so jo vprašali, če je ona žena "gangsterja" Walter Hansona. In ko je povedala resnico, se ji je vsakdo zaničljivo nasmehnil in jo odsvolil. "Charity" so se ji tudi naveličali dajati.

"Pomagajte si sami!" so ji rekli in jo odsvolili.

Lase si je ruvala v obupnosti. Nekekrati so jo začele motiti že samomorilne misli.

V tem se je pa spomnila pogosto svarilo svoje matere. Kakor bi pravkar čula, brnele so ji materine svarače besede po ušesih.

"O, mati, mati, zakaj vas nisem ubogala!"

Pri tem je pa stiska naraščala, vedno bolj se ji je bližal dan, ko bo tretjič mati, pa sama, brez prijateljev, brez sredstev — lačna, strgana . . .

Kaj naj naredi v tej stiski? K mater domov? Ta sramota za njo in za mater in celo družino! Sramujejo se je že, ko so toliko čitali o njenem možu morilcu. Jo bo oče sprejel? . . .

Vendar! . . . Zastoj je! Edini kraj je še domača hiša, kjer še more upati pomoči.

In hud in težki boj je borila sama s seboj. Ali v vodo ali domov? Tretjega ni . . .

Uboga žrtev mlade dekliške lahkomisljenosti!

Le malo pogrebcev se je zbiralo okrog Slavičeve hiše. Šopek vijoličnih cvetlic povitih z vijoličnim trakom na vratih je pričal, da je pri Slavičevih nekdo umrl.

Da ni bil nihče domačih, je pričalo pičlo število udeležencev. Slavičevi so bili namreč splošno priljubljeni. Ko bi kdo izmed njih umrl, bila bi gotovo cela nasebina tukaj. Vsi so bili pri več družtvih in družva bi se pogreba člana tako odlične družine gotovo udeležila korporativno.

In vendar je bil član Slavičeve družine, ki leži na parah v parlorju v njih lepi hiši. Pa še dva sta. Mati in novorojenček.

Žalostna je stala Slavičeva družina ob krsti, kjer je ležala mrtva — njih hči Mary, Mrs. Hanson. Poleg nje je ležal angelček, mrtvo dete. Umrla je na porodu.

Mrs. Slavičevi se je trgalo pred vsem srce, ko je držala v naročju enoletno Maryco, za roko pa dve leti starega Walterčka, ki sta tako začudeno in žalostno pogledovala zdaj v "trugo" mrtvo mamo, zdaj tuje obraze okrog sebe in nista mogla razumeti, zakaj vsi tako jokajo.

Gospod župnik je opravljal svoje kratke molitve, predno so zaprli krsto in jo ponесли v župno cerkev. Maryca in Walterček sta začudeno gledala duhovnika in strežnika. Z zanimanjem sta gledala kadiščniko, iz katere se je lepo kadilo. Ko sta pa čula po sobi glasen jok, premagalo je tudi nju in tudi onadva sta zajokala.

Vse ju je pogledalo! Vsakemu so porosile solze oči.

"Ubogi sirotki!"

Krsto so zaprli, odpeljali v cerkev in odtod na pokopališče.

Votlo so donele na krsto kepe prsti, ko so jih metali pogrebci z željo: "Gospod ji daj večni mir!"

TO IN ONO.

OGLED MESTA IZ ZRAKA.

V New Yorku stane približno \$6.00, če si hočete ogledati mesto z avtomobilom. Cenejšje pa je, ako najamete aeroplan, iz katerega vidite lahko še vse bolj natanko znamenitosti mesta in stane le \$5.00.

JUNAŠKA MATI.

Blizu Upsala na Švedskem je pičil gad petletnega otroka. Deček je očitno umiral. Zdravila so odpovedala. Zdravniki so mislili na prelivanje krvi. Mati je takoj na to pristala. Operacija je rešila otroka.

MAJHNO DETE.

V Londonu se je pred nekaj časom rodilo dete, ki je tehtalo 1 funt in šest unč.

VSAK ANGLEŽ

použije na leto po 110 jajc, a več kot polovico jih morajo uvoziti.

ZLATO ŽICO

so tako tanko potegnili, da je je 3500 jardov (3185 metrov) tehtalo samo eno unčo. Človeški las je v primeri s tem debel kot hloed.

V MESTU CHARLOTTE

v državi North Carolina ima neki hotel dvajset posebnih postelj za nadnormalno velike goste zato, da bodo pritožbe glede spanja v sključnem stanju prenehale.

PARADIŽ ZA LENUHE.

Raziskovalci so našli pleme napol civiliziranih ljudi v azijskih gorah, kjer ženske skrbi-jo za dobri moški spol. Ženske opravljajo vsa dela in svoje može ter sinove častijo kakor bogove. Donašajo jim darila in moškim ni treba skrbeti za drugega, kakor da zajemajo iz skled, v katerih jim ženske donašajo jedila na mizo. Moški posedajo po cele dneve in kadijo s pip, katere jim ženske nabašejo s tobakom in ga prižigajo. O, srečno pleme! — bo morda kdo vzkljnil.

VEČ DEČKOV UMRJE KAKOR DEKLIC.

Izmed vsajih 1000 otrok, ki se narodijo, je od 20 do 60 več dečkov kakor deklic. Pa vendar je na svetu, in to v vsaki deželi, kolikor je znano, več deklet kakor fantov. Iz tega se da sklepati, da so deklice močnejše in prebijejo lažje otroško dobo, kakor pa dečki, katerih več kot deklic umrje v otroški dobi. Pa tudi so moški bolj izpostavljeni vsakovrstnim nezagadam, kakor dekleta. Ne sme se pa tudi pozabiti, da je število moških skrčila tudi svetovna vojna.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

9-letnica osvobojenja Poljske.

Devet let je bilo — dne 11. novembra 1918 — kar je poljsko ljudstvo s pomočjo legionarjev in Poljske "Vojne Organizacije" razoroževala na Poljskem nemške garnizije; tega dne je prišel v Varšavo Josip Pilsudski, ki ga je iz ječe v Magdenburgu izpustila revolucionirana nemška masa, in v njegove roke kot začasemu načelniku države je oddal oblast regentski svet.

V miru, sklenjenem v Versaillesu 28. junija 1919, je bila Poljska kot neodvisna država potrjena. Zgodovinski pravičnosti se je zadovoljilo. Dočim pa so drugi osvobojeni in ujedinjeni narodi mogli takoj začeti organizacijsko delo in obnavljati svojo državo, se je morala Poljska, ki se je nahajala tedaj med državami, v katerih so divjali revolucionarni boji, še dolgo boriti na vse strani, da si ohrani meje, ki bi bile izraz pravičnosti in ki je do njih ona imela pravico. Trdovratne borbe za Lvov, Vilno, Poznanj in za Šlezijo so končale z dobrim uspehom. Dne 26. maja 1919 je bila sklicana ustavodajna skupščina, dne 17. marca 1921, se je sprejela Ustava Republike in, iz kadrov poljskih Legij ter poljske "Vojne Organizacije" se je organizirala armada.

Leta 1920. je Poljska pobila boljševiško armado, ki je preko Poljske hotela podjarmiti svet, ter tako tretjič Evropo in zapadno kulturo rešila uničenja, zapuščajoč na bojnih poljih tisoče svojih najboljših sinov.

Mir, ki ga je Poljska v Rigi v marcu 1921 sklenila z boljševiško Rusijo, je končal dobo borb za neodvisnost Poljske in ustvaril državo, ki ima do 400 tisoč kvadratnih kilometrov teritorija in šteje sedaj 30 milijonov prebivalcev ter je z ozirom na teritorij in na število prebivalcev peta država v Evropi. Šele od tega časa se je ona mogla resno lotiti obnove svoje državnosti na zemlji, ki so jo ogromne šestletne borbe bile rušile. Od zgodovinskega dne 11. novembra 1918., je minilo devet let, ali samo šest let je prešlo od časa, ko se je mogla Poljska po končani vojni organizirati.

Za izdelavo državnosti je treba dela celih pokolenj: zato je čas mlade poljske države mogoče imenovati samo trenutno. Ali tekem tega trenutka je poljska država napredovala skoro v vseh smereh. Vstala je dobra armada, organizirala se je drž. uprava, ki se stalno popravlja in izpopolnjuje, poenostavila se je uprava in v znatni meri zakonodaja in vseh delih Poljske, ki predstavlja sedaj sklenjen poljski živelj. V 1000 srednjih šol hodi okoli 300.000 učencev. Šest univerz (v Varšavi, Lvovu, Krakovu, Poznanju, Vilnu in Lublinu) in 16 akademij ter drugih višjih šol poseja na leto okoli 30.000 študentov in 10.000 študentk. Na Poljskem izhajajo 1500 dnevnikov in časopisov, v tem številu okoli 200 v drugih jezikih.

Poljske železnice funkcijonirajo in zidajo se vedno nove proge. Največ uspehov pa kaže Poljska na gospodarskem polju. Uvedla se je nova poljska valuta in se stabilizirala po pariteti zlotega (zlatnika). Dve leti je budžet v ravnotežju. Z uspehom se dela za aktivnost trgovinske bilance. Kljub carinski vojni z Nemčijo, ki traja poldrugeto leto, kateri pa Poljska ni podlegla, si ona pridobiva nova tržišča, ter se z uspehom bori za svojo gospodarsko neodvisnost. Poljska ima velikansko prirodno bogastvo, kakor: premog, sol, nafto (petrolej) les in ogromno tektilno in železno industrijo ter izvršuje velike investicije, ki izražajo namen državo še bolj zindustrijalizirati. Gradeč svojo lastno luko v Gdinji, zelo hitro razvijajoč trgovinsko brodogvje, si odpira Poljska vrata za eksport svojega blaga v svet.

Poljska je dobila veliko inozemsko posojilo v višini 72 milijonov dolarjev ter si odprva pot k nadaljnemu inozemskemu kreditu. Že sedaj so poedina poljska mesta, kakor Varšava, Vilno, Lodž, in poedine panoge industrije dobile ponudbe inozemskega posojila v svrhe investicij in razvoja.

Isti napredek vidimo na področju notranje konsolidacije.

Poljska je realno začela sodelovati s svojimi narodnimi manjšinami, pomagajoč jim, (Dalje na 4. str.)

Denar v Jugoslavijo brzojavnim putem!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:	Za dinarje:
\$ 5.00 ----- \$ 6.15	200 Din ----- \$ 4.45
10.00 ----- 11.25	500 Din ----- 9.80
15.00 ----- 16.35	1000 Din ----- 18.90
20.00 ----- 24.45	1500 Din ----- 23.00
25.00 ----- 28.55	2000 Din ----- 37.00
35.00 ----- 36.70	3000 Din ----- 55.40
50.00 ----- 51.80	4000 Din ----- 78.50
75.00 ----- 77.50	5000 Din ----- 91.60
100.00 ----- 103.00	10000 Din ----- 182.00
200.00 ----- 204.50	15000 Din ----- 278.00
300.00 ----- 306.00	20000 Din ----- 368.00
400.00 ----- 407.50	30000 Din ----- 543.00
500.00 ----- 509.00	40000 Din ----- 724.00
600.00 ----- 610.50	50000 Din ----- 902.00
700.00 ----- 712.00	60000 Din ----- 1082.00
800.00 ----- 813.00	70000 Din ----- 1260.00
900.00 ----- 914.00	80000 Din ----- 1441.00
1000.00 ----- 1015.00	90000 Din ----- 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejemajo samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Uračajemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:30 popoldne. Ob torkih in sobotah do 8:30 zvečer.

KAPITAL IN PREDBEK: \$300,000.00

PROMET IN VIRI NAD \$3,500,000.00

Kako v So. Chicagi "tepeno resnico" dvigajo.

So. Chicago, Ill.

V "Prosveti" z dne 9. nov. in 16. nov. 1927 se nadaljuje članek "Razlika med SNPJ. in KSKJ." Southchikaška naselbina se čudi, da pri SNPJ. imajo dnevnik, ki se izdaja pod imenom "Prosveta" in to na račun članstva spadajočega h SNPJ. Ni se ne čudimo, da nima urednik kaj delati, ker v Glasilu, ki izhaja tedensko, nima več nobene druge reklame, kakor pravila KSKJ., pisma gl. predsednika in predsednika porotnega odbora KSKJ. od 1. 1925 zaradi Fr. Gorenc, nekdanjega člana dr. Vitezov sv. Florijana št. 44 KSKJ. O tem trpinu ne bomo več pisali, ker bilo je že vse povedano in to je malo in pravilno. Če je kake stvari preveč, pravijo, da se skisa. Še sladoleđ, ki je sladak se skisa, kaj ne, Fr. Gorenc? Ako se ga n. pr. preveč nadela, se tudi skisa in po galonci, pa začno pajčevine prepletati se, o zna tudi Fr. Gorenc. Iz njegove izkušnje ne bomo zato tega več javnosti razkladali, kajti southchikažani smo videli njegovo pisavo in vemo, da zna zapisati "i-h-a". Zdjaj samo še čakamo, kedaj bomo sli gledat spomenik F. G. nasecev, si vračunati za tvoj 5me-

Lawndale. Plačal ga bo baje nekdanji predsednik dr. Vit. sv. Florijana št. 44 KSKJ. iz So. Chicage, M. V. Zato ni hotel povedati, ko smo ga javno vprašali, koliko tiketov je prodal za radio leta 1925. Mogoče on čaka tako dolgo, da bo znal, koliko bo spomenik Fr. Gorenc stal. Ako bo premalo, bo mogoče spet prodajal ravnvo za tisti radio, kajti on je hudo pozabljiv, pa misli, da so tudi drugi. Ali M. Vukšinič naj si zapomni, da v So. Chicago se ne pozabi nič!

M. Vukšiničova pisma od gl. predsednika in od predsednika porotnega odbora KSKJ. — Vprašamo, kam spadajo ta pisma, ki jih ti daješ tiskati v Prosveto? Zato se ne bomo več zanimali. Člani znajo in sam znaš, ko si osebno povedal pred neko osebo, da bi bil baje rajši ob \$100.00, kakor pa tako vržen s predsedniškega stolca, da tudi besede ti niso dali spregovoriti in to so bila pisma, ki si jih ti zatajil in vse ono, kar si ti pisal brez družbene vednosti v imenu družstva. M. Vukšinič, društvo je bilo upravičeno, ko si prišel plačo za predsednika za 8 me-

sečni asessment in suspendat. Kaj nisi ti prosil člana, da naj ti da njegove plačilne knjižice in denar, da boš ti plačal? Seveda član ni znal, kaj je za en vzrok, ti je upošteval tvojo prošnjo. Ko si prišel na sejo, si držal tako visoko tam pri pobiraleh asessmenta, češ, da me bodo videli člani, da sem plačal asessment. Ko si prejel polno svoto \$16.66 od blagajnika, se ti je hudo mudilo domov, ker si se bal, da ne boš vprašan, če si plačal asessment. Nikdar ne misli, da si po svoji bedariji storil kaj, da bi društvo ne znalo. Člani, ko jim je bilo pojasnjeno, so bili zadovoljni, pa če bi se za drugih 5 mesecev plačali asessment, samo da bi videli še enkrat "show", katerega je delal preplašeni Vukšinič.

V Prosveti z dne 22. novembra 1927 "Odgovor prizadete mu..." piše: "Ko je prišel novi župnik v So. Chicago, si je znal pridobiti nekoliko prijateljev, ali neumnega naroda, od katerega je pobiral od hiše do hiše denar, čeravno so otroci plačali za gladom za cerkveno dvorano ali po domače rečeno cerkvenega bezmenta..." — Javno bodi povedano, da Vukšinič je v tem oziru lažnik! Župnik ni nikdar hodil od hiše do hiše zaradi cerkvene dvorane. Bodi povedano: Vukšinič je hodil po southchikaški

naselbini in se ni oziral na lačne in revne otroke. Odgovori, če ni resnica?! V Prosveti je dal svoj naslov 9758 Ave. "J". Tega ni potreboval, ker imajo na desni in levi po 4 ali 6 tvojih naslovov na tiketih za radio od leta 1925. To je bilo vprašanje, na katerega bi moral ali bi mogel odgovoriti. Piše: "novi župnik". Za njega je vsak novi, pa če bi bil od začetka fare sv. Jurija pa do danes. Koliko se pa briga Vukšinič za župnike in faro spoznati! Koliko pa plača letno za rkev?

Piše: "Nisem se ustrašil napadov, ampak sem držal svojo prisego. Spomni sem se, da na vsak način, kot nadzornik je moja dolžnost braniti denar, ki je last članstva in če se vsi podpišejo, jaz se ne bom in brez mojega podpisa ne bodo dobili vsote \$300.00 za cerkveno dvorano. Zato so si znali pomagati, so me izvolili za predsednika dr. Vit. sv. Florijana. Ker so znali, kakor hitro prevzamem predsedstvo, moram dati predlog na glasovanje in večina zmaga, da se žrtvuje \$300.00 društvenega denarja." — Vukšinič, ali sanjaš, ali si tako zmučen od tvojih bedarij, katere pišeš v tetki Prosveti? — Javno ti povemo, ti si bil nadzornik in društvo te ni nikdar vprašalo in potrebovalo tvoje- ga podpisa. Ti si prevzel pred-

sedniško mesto prvo nedeljo v januarju 1925. Southchikaška naselbina, farani, so pa cerkveno dvorano slovesno odprli in to je bilo z dvema ključema, katere so podale dve sedem let stari dekleti. Ena je podala ključ Mr. Martinu Schifferju, takratnemu in sedanjemu blaginjuku dr. Vit. sv. Florijana in vsoto je izročil v imenu družstva \$300.00, to je bilo 31. decembra 1924. Drugi ključ je dala deklica pokojni Mrs. Uršuli Kučić, takratni predsednici dr. Marija Čist. Spočetja št. 80 KSKJ. — Torej javno dokazano, da Mr. Vukšinič ni dal nikdar nobenega predloga na glasovanje za vsoto za dvorano, ko je bil predsednik, in to je sedaj tukaj javni dokaz. — Samo naj tukaj pogleda na leto in datum, kedaj je bila dvorana odprta in kedaj je on prevzel predsednikovo mesto in se mora prepričati o njegovih lastnih bedarijih, katero je pisal v tetki Prosveti z dne 22. nov. 1927.

Za take jazbece, ki pridejo čez tri leta z brloga, to je na zimo, bomo zdaj že skrbeli, da ne bodo ušli nazaj v brlog, da bo imela southchikaška šivan-ka in klinar kaj delati, ker drugače ga nima dela.

Prizadeti.
(Dalje sledi.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA.

DEVETLETNICA OSVOBO- JENJA POLJSKE.

(Nadaljevanje 3. str.)

da se morejo kulturno razviti. Poljska si osvaja tudi mesto, ki ji gre v zunanji politiki. Miroljubna smer poljske zunanje politike je z ozirom na teritorij in številno prebivalstva in na geografsko lego Poljske važen činitelj miru vse Evrope.

Pred Poljsko je jasna in solhčna prihodnost.

SOLE V ALASKI.

The U. S. Bureau of Education je ustanovil več šol za otroke domačinov v Alaski. Sedaj je v Alaski 86 šol, v katere zahaja 3,703 učencev. Te šole se pa razlikujejo od ameriških šol po mestih Unije. Učitelji imajo nalogo, da učijo svoje učence poleg čitanja, pisanja in računstva, tudi skrbiti za bolnike. Učitelji sami morajo obiskovati bivališča domačinov in gledati nato, da ne živijo v nesnagi, kakor je bilo navadno v Alaski, da se ljudje niti umivali niso. Učitelji so torej v Alaski obnem zdravniki. Oni poučujejo matere, kako imajo skrbiti za svoje o-

troke, zlasti za dojenčke. V šolah se odrasli dečki učijo tudi različnega rokodelstva, posebno pa mizarstva in gradnja poslopij. Učitelji pripovedujejo, da se Eskimi zelo nadarjeni ljudje, zlasti se zanimajo za mehaniko.

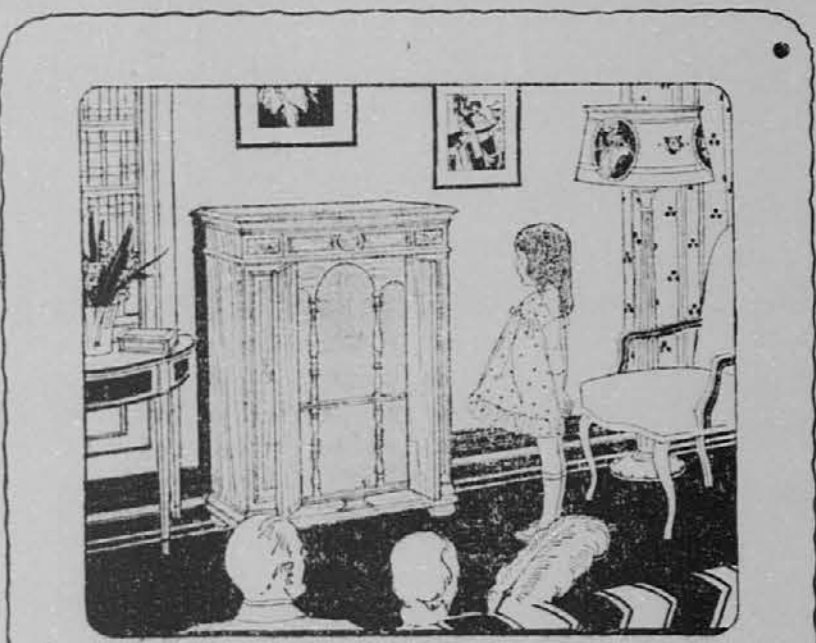
POTEGNIL SE KORONERA.

V San Francisco so našli za neko hišo ležečega moškega — mrtvega. Prišel je mrliški oglednik, ki je takoj ugotovil, da je mož mrtev. Koroner je šel do bližnje telefonske postaje in obvestil policijo, naj pride, da odpelje nekega mrtvega. Ko pa se je koroner vrnil na mesto, kjer je ležalo "truplo", je tam stalo le par radovednežev, ki so koroneru povedali, da je mož sam vstal, nekoliko okrog sebe pogledal in nadaljeval svojo pot. Če so potem potem policisti naložili na voz mrliškega oglednika, poročilo ne pove.

ŽRTVE AVTOMOBILA.

V osmih letih po vojni, je bilo v Zed. državah 137,017 smrtnih žrtev, ki so padle kot žrtve avtomobilskih nezgod. V svetovni vojni je padlo od kroglj 120,050 ameriških vojakov. Pri tem pa je treba pomisliti, da je ameriško vojaštvo bilo v ognju le dobre štiri mesece.

Vesel Božic Praznujte z Lepo Godbo!

BOŽIČNE IN DRUGE NABOŽNE SKLADBE.

19759	Blest Christmas morn.—In heavenly love abiding, angleško petje	\$0.75
19794	Tiha noč — Calm on, orkester	.75
19816	Christmas Phantasie, I. in II. del, orglje	.75
19820	Tiha noč — Noel, orkester	.75
19822	Božične melodije — Sveta noč, harpa	.75
19823	Silent Night — Hark! The Herald Angels, angl. petje	.75
19833	Star of East — The Birthday of a King, angleški zbor	.75
20246	Adeste fideles — Joy to the World, angleški zbor	.75
20298	Adeste fideles — Tiha noč, orglje	.75
20889	Cantique de Noel — Andante religioso, violina	.75
35788	Christmas Hymns, I. in II. del, angleški zbor, 12 inch	1.25
45519	Holy Night — Silent Night, angleško petje	1.00
55287	Star of Bethlehem — Open the Gates, petje	1.50
69698	Sveti večer — Tiha noč, slovensko petje in godba	.75
72429	Kriščenici — Angelji, hrvatsko petje	.75
78348	Božična — Sveta noč, slovensko petje	.75
78913	Ave Maria — O salutaris — Tantumergo, latinsko petje	.75
80158	Sveta noč — O du Froeliche, violina	.75
80160	Kyrie Sanctus — Benedictus Agnus Dei, latinsko petje	.75
80180	Božič — Badnjak, slovensko-hrvatska slika s petjem	.75

NAJNOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE.

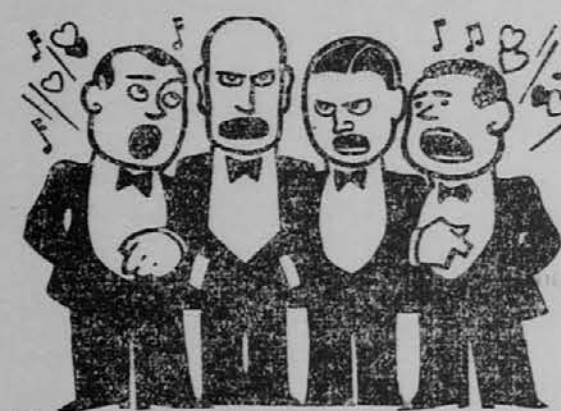
79483	Nagajivka Mazurka—Coklarji, Šmarjanka, slov. god.	.75
79484	Vesela Gorenjka — Korajža velja, polka, slov. godba	.75
80059	Napitnica — Srbska himna, moško petje	.75
80061	Malo kolo — Veliko kolo, tamburica	.75
80082	Ženina volja — Zaljubljeni Ciro, hrv. scena in petje	.75
80085	Duna Caardas — Drava Caardas, tamburica	.75
80106	Don-Bon, valček — Boom-sti-dri, polka, orkester	.75
80183	Nova stara pesem — Oj, ta zakonski stan, slov. scena s petjem	.75
80184	Radi kotla v keho — Ravbar na gauge, smešna scena s petjem	.75

HRVATSKE PESMI.

63633	Što se čuje — Di si, di si, tenor	.75
65074	Ovim šorom jagodo — Sinoc si meni rekla, tenor	.75
69319	Mila si mi — Majka, bariton	.75
69618	Ljubimo te našo diko — Tamburica, bariton z ork.	.75
72722	Frankopanka — Blago, blago, bariton z ork.	.75
72754	Nate mislim — Sini žarko, bariton z ork.	.75
73446	Puna srca, pune čaše — Još ni jedan zagorac, bariton	.75
78407	Drugarica — Radnički pozdravi, tamburica in moško pet.	.75
78173	Na gondoli — Uzdah, tenor z orkestrom	.75
78342	Poslušat ču staro majko — Udovice al si vrag, tamb. petje	.75
78507	Po travici pala rosa — Oj Djurdjev Danak, tamb. s pet.	.75
78995	Sunce sede — Tri čaše, ork. s petjem	.75
79047	Da so mi oči Tvoje — Djurdjevska hišica, tamb. petje	.75
78362	Zavodila šljiva Ranka — Oj ružo mila, tamb. s petjem	.75

SLOVENSKA IN INTERNATIONALNA GODBA.

19776	Odessa, polka-mazurka — Poljanka, ruski ples	.75
65069	Dorčolka — Vranjanka, orkester kr. garde	.75
65077	Vranjanka kolo — Seljančica kolo, tubažon z ork.	.75
69622	Potpuri srbsko-hrvatskih pesmi I. in II. del, tamburica	.75
72321	Pomladanski dan, polka — Štajerska polka, orkester	.75
73119	Ljubavna sreča, valček — Dunavski valovi, valček, ork.	.75
73218	Zikino kolo — Kukurješče, instrumentalni kvartet	.75
73358	V našoj malo kolibici, valček — Ljuba moja malena polka	.75
73957	Lovec valček — Vaška krčma, polka, orkester	.75
73976	Milijonarska polka — Barbara polka, banda	.75
77119	Ljubim te valček — Bleščee oči, polka, banda	.75
77165	Adelajda polka — Za dom in narod koračnica, banda	.75
77166	Ubogo dekle koračnica — Dunajski fant korač, banda	.75
77210	Moja ljubezna valček — V zelenem gaju, šotš	.75
77289	Veseli tovariši polka — Polka Mazurka, harmonika	.75
77336	Zakaj premišljaj polka — Vožnja v tuje kraje, polka, banda	.75
77423	Gorenjski valček — Na skok, harmonika	.75
77491	Razpoloženje valček — Marička valček, banda	.75
77492	Izabela valček — Strečeva ljubica šotš, instr. kvartet	.75
77557	Tirolska koračnica — Kavalerijska koračnica, banda	.75
77558	V krasni dolini polka — Krasna Marička valček, banda	.75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš, banda	.75
77601	Zgubljene pete polka — Žetev mazurka, orkester	.75
77635	Brez nade polka — Kmečka polka, banda	.75
77670	Moja ljubica polka — Čakanje valček, orkester	.75
77810	Na varšavskem trgu — Poljska kri, mazurka, orkester	.75
77811	Pesem smeha — Poljub valček, zviganje z orkestrom	.75
77911	Čukaričko kolo — Slovanski ples, tamburica	.75
77915	Taniska valček — Na poskok polka, harm., kitara in banžo	.75
77916	Ljubimsko veselje šotš — Urno skakaj valček, 2 harm.	.75
78019	Začarano draganje — Žali me draga, balalajka orkester	.75
78088	Dunajski škric — Bavarski šotš, instrum. kvartet	.75
78142	Marica polka — Čebela polka, klarinet in harmonika	.75
78177	V Clevelandu sem doma — Posavski valček, harm. in ork	.75
78179	Drmež poskočnica — Micho kolo, tamburica	.75
78198	Slatke vijolice valček — Poročna polka, instr. kvartet	.75
78326	Ljubimca šotš — Normandski zvonovi valček, instr. kvar.	.75
78332	Zvonček polka — Na bajkalskem jezeru valček, bal. ork.	.75
78406	Vojaški nabor polka — Poročni valček, harmonika	.75
78429	V tujini marš — Hindenburg koračnica, banda	.75
78430	Ljuba mlinarica — Smešna pesem, moško petje	.75
78471	Podobe v sanjah, I. in II. del, orkester	.75
78489	Umetni ples — Katarina polka, banda	.75
78490	Ah du lieber Augustin — Šnicelbank polka, instr. kvartet	.75
78501	Paulina polka — Lepota gora, harmonika	.75
78532	Paulina mazurka — Gorska vila valček, instr. kvartet	.75
78550	Gorski pozdrav šotš — Pridi k meni polka, instr. trio	.75
78576	Na otoku polka — V zelenem vrtu valček, orkester	.75
78598	Alpski ples — Umetna zvižgalca polka, citre in kitara	.75
78599	Nadvojvoda Karolova koračnica — Nageljčki šotš	.75
78750	Mala Anica — Dva jodlerja z harmoniko	.75
78751	V gondoli — Alpska pravljica, instr. trio	.75
78783	Čikaška polka — Pomladno veselje valček, orkester	.75
78795	Mednarodna polka — Sirota valček, orkester	.75
78801	Vesela vdova šotš — Rio valček, orkester	.75
78837	Novoporočnica polka — Valentin valček, instr. sekstet	.75
78866	Malo ljubezni — Nuremberški semenj, banda	.75
78912	Novoletni pozdrav valček — Visoki Begaros, banda	.75
78923	Ptički v gozdu — Prater potpuri, violina in kitare	.75
78963	Skromna hišica — Vaška polka, banda	.75
79083	Na gugalnici valček — Čikaško dekle, polka, orkester	.75
79138	Svoje glavna deklica — Krakovska polka, banda	.75
79310	Lido mazurka — Italijanska aria, harmonika	.75
35759	Sinkope koračnica — Tripolis koračnica, banda, 12 inčev	1.25
35764	Vesele žene vindorske, I. in II. del, orkester	1.25
35766	Melodije iz opere "Dearest Enemy" in "Princes Flavia" petje z orkestrom	1.25
35774	Preko valov, valček — Dunavski valček, orkester	1.25
35784	Melodije iz opere "Robin-Hood", petje s orkestrom	1.25
35793	The Death of Ace — Morning, orkester	1.25
35796	Melodije iz opere "Mikado", I. in II. del, petje z ork.	1.25
35797	Poet & Peasant, Overtura, I. in II. del, orkester	1.25
35799	Blue Danube — Southern Roses, valček, banda	1.25
35800	Stabat Mater — Pogrebna koračnica, godba	1.25
35806	The lost Cord — Adeste Fideles, angl. petje z orgljami	1.25
35809	Melodije iz opere "Kontesa Marica" in "The Desert Song"	1.25
35823	Na poti domov — Down South, mešani zbor z orkestrom	1.25
68644	Nur a Liter — Alte moden, banda	.75
68645	Luksemburg valček — Jutrnanji valček, orkester	.75
68662	Damelust valček — Trompetur polka, banda	.75
68665	Ob lepi modri Donavi valček — Dunajski bonbončki, ork.	1.25

"I'm in love again"

68669	Marija polka — V spomin valček, banda	1.25
68672	Mala Lidija polka — Svitanje valček, banda	1.25
68674	Lizzi polka — Sladke rožice valček	1.25
68678	Vojakov sen — Cerkevno žeganje, valček, banda	1.25
68689	Vijolice kmečki valček — Na svidenje polka, banda	1.25
68691	Majska sapica polka — Domovinski zvoki, banda	1.25
68702	Ida polka — Veseli mornarji polka, banda	1.25
68716	Dve sriji polka — Nočni jastreb valček, banda	1.25
68746	Prvi poljub polka — Halatalen kmečka polka, banda	1.25
68757	Mari polka — Satterlacher polka, banda	1.25
68767	Luksemburg valček — Vesela vdova valček, orkester	1.25
68783	Ljubica valček — Ciganska ljubezna iz opere, orkester	1.25
68811	Krasna pomlad valček — Dunajski kri valček, orkester	1.25
68839	May polka — Johannes valček, banda	1.25
68846	Acroplan koračnica — Polonia koračnica, banda	1.25

OPERA IN ZNAMENITI PEVCI.

500	Rigoletto — La donna e mobile, Enrico Caruso	\$1.50
547	Lohengrin-Prelude — March Miniature, Boston Sym. ork.	1.50
1152	To a water Lily — To a wild Rose, Chicago Symph. Ork.	1.50
1159	The prisoner's Song — The little Cabin, bariton R. Werrenath	1.50
1200	My love compels — My dear mother, iz opere Fedora G. Martimelli	1.50
1209	Serenada — Noč ljubezni, John McCormack & F. Kreisler	2.00
4001	Home sweet home — Old folks at home, Salvi	1.50
6058	Song of Volga Boatman — The Prophet, Chaliapin	2.00
6129	Dinorah — Lucia, Amelita Galli-Curci	2.00
6132	Lakme-Bell Song — Solvejg's Song, Galli-Curci	2.00
6172	Lohengrin Elsas Traum — Tannhauser, Maria Jeritza	2.00
6580	Rigoletto-Caro nome — Barbieri di Siviglia	2.00
6579	Valse triste — Serenade, Chicago Symphony ork.	2.00
6580	Rigoletto-Caro nome — Barbieri di Siviglia	2.00
6585	Tristan & Isolde — Prelude, I. in II. del	2.00
55048	Wedding March — Lohengrin, orkester	1.00

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:

Zavojček jeklenih iglic (100 komadov)	10c
Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč)	25c

Važno! -- Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilu od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

New Victor Records
VICTOR TALKING MACHINE COMPANY, CAMDEN, N. J.

Iz življenja in sveta.

SIROTA — HČI PREMOŽNE ZENSKÉ.

Leta 1908 se je Winifred Noble v McLean, Ill., strastno zaljubila v nekega mladeniča z imenom Gardner. Oče mladenke je pa bil proti temu in strogo zabil hčeri, da ne sme poročiti fanta, katerega pa ona ni mogla pustiti. Ljubezen je premagala vse ovire, zaljubljenca sta se poročila. Oče mlade žene je njenega soproga zapodil in njo vzel k sebi. Ko pa je naslednje leto mlada žena postala mati hčerke, je oče vzel hčerka od nje in ga dal neki družini v rejo, daleč proč od doma. Tako je bil ogorčen, da ni dovolil, da bi otroka mati vzgajala pod njegovo streho. Kmalu nato je oče rekel, da je dete umrlo.

Polagoma se je ljubezen Winifred od njenega močnega oha dila in sta se razporočila. Ona je odšla v Kalifornijo. Kmalu nato je oče umrl. Ker po smrti očeta ni bilo nikogar, ki bi se zavzel za otroka, mati misleč, da je mrtev, ni več na to mislila; družina, ki je dete imela v oskrbi, za mater ni vedela, narkar so otroka dali v sirotišnico. Otroku se pa je zgodila velika krivica, katere so kolikor toliko tudi zdravniki krivi.

SVARILO DEBELUHARJEM.

Dr. Leonard Williams iz New Yorka trdi, da je debelost pri človeku znamenje, da bo človek umrl pred časom. Ni res, kakor nekateri trdijo, da mora tehtati človek, ki je v starosti 25 let, 147 funtov, ko doseže 50. leto, pa tehtati 162 funtov. Človek mora v petdesetih letih vedno manj tehtati, kakor pa je tehtal, ko je bil star četrtr stoletja. Ako ne, bo umrl preje kakor bi, če bi tehtal manj. Kolikor več človek tehtata, toliko več je na njega prišlo masti, toliko manj vredne so njegove mišice, ker so zalite z mastjo, ki je to, kar je rja na nožu. Rjo z noža očistimo, da se nam ne pokvari in ga še lahko rabimo. Rjo z našega telesa pa ne, kot bi bil nož več vreden kot je naše življenje, katero nam debelost krajša. Saj nas skušnja uči, da ljudje, ki dosežejo visoko starost, niso debeli. Kot bi rekel, glej, bolezen se te prijemlje, če se je ne boš iznebil, bo po tebi prejel kot bi sicer bilo, če bi odložil nepotrebno mast, ki se nabira v trebuhu, kar pa je naj-

god, ko so mu posadili na glavo usodepolno "kapo". Bil je videti na njem, da ni jmel več kot par ur še za živeti, katere bi mu bili lahko pustili, da bi umrl naravne smrti.

JABOLKO — SPOMENIK. Čast komur čast, — tako si mislijo v Cornelia, Ga., kjer pripisujejo velik napredek v mestu in okolici lepim rudečim jabolkom, s katerimi zalagajo deželo. Eno jabolko na dan podi zdravnika od hiše. Zato pa ni imel sodov, mu je zopet šinila druga dobra ideja v glavo. V duhu se je videl, kako bo v polletni vročini ležal na vrtu pod drevesom v senci in iz vrca pil jabolčnik. Par dni nato pa je začelo deževati. — Leech je šel k vodnjaku, da se prepriča, če je odprtina dobro zadelana, da ne bo dež padal notri. Pri raziskovanju pa je zapazil, da je vodnjak prazen. Prijel se je za glavo in ostrmel — ves njegov trud zaman in žejo si bo moral gasiti z vodo. Jabolčnik je namreč razjedel cement in napravil razpokline, skozi katere je vsa dobra tekočina iztekla v zemljo.

SKRB NA SMRT OBSOJENE MATERE.

Mrs. Catherine Cassler, ki mora umreti na vešalah, ker je obdolžena umora v Chicagi, ima tri otroke, najmlajšemu je tri leta. Mati na smrt obsojenke je vzela otroke k sebi in bo skrbela, da ne bodo nikoli zvedeli kakšne smrti je umrla njihova mati. Nobene druge skrbi ni imela obsojenka, kakor edino to, da bi njeni otroci ne vedeli, da je bila obešana. "Če bo kdo se drznil jim povedati," tako je zagrozila Mrs. Cassler, bom prišla nazaj iz onega sveta na zemljo in bom strašila tisto osebo do njene smrti. Moji otroci naj le to zvedo, da sem mrtva. Nikoli pa naj ne zvedo, da sem bila le en dan v ječi in kakšne smrti sem umrla. Le-to je moja zapuščina zanje — da ne bodo zvedeli o sramoti svoje matere.

ROJEN POD NESREČNO ZVEZDO.

Rekord za zlomljene kosti ima gotovo H. M. Coleman, iz Irby, Wash. Nedavno je bil izpuščen iz bolnišnice, kjer se je zdravil, imel je zlomljen vrat. To je bil že drugi slučaj v teku osemnajstih mesecev. Pred par leti je pa na njega padel konj in mu zlomil par reber. Ko je delal v Britski Kolumbiji, mu je padlo na glavo neko drevo in mu zlomilo vratno kost ter zdrobilo nogo v členku osemnajstih mesecev. Preden pod nesrečno zvezdo. Pa vendar, če se pomisli, koliko je smrtnih slučajev, ki so prišli iz bolj malenkostnih vzrokov, Coleman je pa še vendar ostal pri življenju.

da so ga umorili, da bi se polastili zavarovalnine. Mrs. Fraser je izpovedala, da je Mrs. Cassler skovala načrt za umor in je pregovorila Patrička, da je izvršil umor. Mrs. Cassler odločno vztraja pri svoji prvotni izpovedi, da njena krivda obstoji le v tem, da je ščitila Mrs. Fraser in Patrička. Slednja dva sta bila obsojena v dosmrtno ječo, Mrs. Cassler bi pa imela biti obešana na 21. oktobra. Ker pa je Patriček sedaj izpovedal, da sta le on in Mrs. Fraser kriva umora, se je eksekucija preložila in obsojenka ima upanje, da se bo še veselila življenja s svojimi otroki. Rekla pa je, daraje umrje, kakor pa, da bi bila v ječi do svoje smrti.

DUH TAŠČE — SLEPARIJA.

Mrs. Joseph Olshaw, kateri je v Chicagu umrla mati, je šla k seji špiritistov, da so ji priklicali duha njene matere. Ko je začela preveč pogosto zahajati med "duhove", je postal njen soprog ozlovoljen in sklenil, da bo šel enkrat sam z njo, čeprav se s taščo niti v življenju nista dobro razumela. Ko so sedeli v sobi, so seveda vsa luči bile ugasnjene, kajti duhovi se svetlobe boje in se je v resnici prikazal na odru duh, po zahtevi poglavarja špiritistov, duh matere od Mrs. Olshaw. Mr. Olshaw je pa bil drugega mnenja in ni verjel v duhove. Seboj je imel električno žepno svetilko, katero prižge in zavpije "sleparija". Nato so ga špiritisti, ki so bili užaljeni, ker je rekel, da je sleparija, začeli obdelovati s pestmi in ga vrlili ven na ulico, poklicali policista in ga pustili aretirati. Na sodniji je tudi trdil, da je vse to sleparija — temu je pritril tudi sodnik in ga takoj oprostil.

GG. ZASTOPNIKI-CE, ki želijo, da jim pošljemo "Družinsko pratiko" za prihodnje leto naj blagovolijo takoj sporočiti upravništvu, koliko izvodov želijo, da se jim dopolnje. Pišite in sporočite takoj, dokler je pratika v zalogi. Pratiko si nabavi skoro vsak naročnik. Lansko leto jih je nam hitro zmanjkalo in nekateri zastopniki(ce) jih nazadnje niso dobili, zato pišite takoj, koliko jih želite za Vašo naselbino, da jih Vam čimprej dostavimo.

Najlepše božično darilo je dobra knjiga. Izberite si izmed sledečih eno ali več in razveselite z njo drago osebo. ZAROČENCA. Velezanimiva povest, polna napetih zapletljajev. Trdo vezana \$3.00. POTOP. Čim dalje čitaš ta roman tem bolj ti ugaja. 4.00. OTROKA KAPITANA GRANTA. Roman, ki popisuje doživljanje male skupine korajžnih Evropejcev med divjimi ljudozrci afriških pragzdov in avstralskih pustinj. Trdo, lično vezano. 2.00. Z OGNJEM IN MEČEM. Buren roman iz junaških davnih dni s slikami. Trdo vezan. 3.50. JUNAKINJA IZ ŠTAJRA. Zanimiva povest iz časov boja med katoliško in protestantovsko vero. Trda vezava 1.50. ZGODBE SV. PISMA, STARE IN NOVE ZAVEZE. Trpežna, elegantna vezava v usnje. 15.00. ŽIVLJENJE SVETNIKOV. Krasna vezava. Dva dela, skupno 5.00. HEART SONGS. Obširna zbirka najlepših in najbolj priljudnih ameriških narodnih pesmi z notami. Trda, elegantna vezava. 2.00. ATLAS Z ZEMLJEVIDI posameznih držav in pokrajin celega sveta. Trdo vezana knjiga, v kateri najdete tudi važne zemljepisne podatke. 2.50. Poleg te knjige bi morala biti v vsaki hiši tudi GLOBUS, ali ZEMELJSKA OBLA, na kateri z lahkoto najdete vsak kraj na katerem koli delu sveta. Zlasti primerno darilo za šolsko mladino \$1.00. Poleg gori opisanega imamo v zalogi tudi veliko izbiro božičnih razglednic s slovenskim napisom. — Ducat30c. Dalje tudi razne druge knjige in molitvenike, za katere blagovolite pisati po cenik. Naročila, katerim priložite potrebno svoto denarja, pošljite na naslov: Knjigarna Amerikanski Slovenec 1849 W. 22nd STREET CHICAGO, ILL.

deče: "If you must pincha da fruit, pincha da cocoanut." — Če že morate ščipati sadje, tedaj ščipajte kokosove orehe.

BOŽIČNO DARILO.

Najboljše darilo za celo Vašo družino bo nekaj novih grafofonskih plošč izdelka

- 73—Zveličar se rodi, poje "Jadran". Zakaj svctiohe, poje "Jadran". 08—Sveta Nebesa, poje duet "Perdan". Sveta nč, poje duet "Perdan". 09—Angeljko petje, poje duet Perdan. Zvezdice božje, poje duet Perdan. 10—Raduj se človek, poje duet Perdan. Sveti večer, poje duet Perdan. 22—Oj ti krasen Božič, orglje in zvon. Sem, oj verniki, godba org. in zv. 31—Na svet večer, šaljiva, duet Danilo. Pred voltvami, šaljiva, d. Danilo. 33—Sveti večer, zvonovi in godba. Božično drevesce, zvonovi in god. 34—Rodilo se je dete, zvonovi in god. Božični glasovi, zvonovi in godba. Slavni mošči kvartet "Jadran" v New Yorku poje na sledečih ploščah: 67—Na planine, na planine, p. Jadran. Fantje se zbirajo, poje Jadran. 57—Slovenec sem, Slovenec sem, poje "Jadran". Perica, poje "Jadran". 56—O Mraku, poje "Jadran". Pridi Gorenjc (Dolenjska), poje "Jadran". 49—Zadovoljni Kranjec, poje Jadran. Prišla bo spomlad, poje Jadran. 46—Ljubezen in spomlad, p. Jadran. Vbenčen na glavci se, p. Jadran. 64—Ribniška, 1. del, poje Jadran. Ribniška, 2. del, poje Jadran. 58—Janez Čuk in Milka Sova, I. in II. del, poizvaja "Jadran". Priljubljeni "Hojer trijo" v Clevelandu, (harmonika, kitara in banjo) igra na sledečih ploščah: 71—Regiment po cesti gre, Hojer trijo. Sebelska koračnica, Hojer trijo. 70—Al' me boš kaj rada imela, H. t. Odpiri dekle kamričo, Hojer trijo. 69—Moja Micika, polka, Hojer trijo. Stari šotiš, Hojer trijo. 43—Polka štaparjev, Hojer trijo. Ti si moja, Hojer trijo. 41—Veseli rudarji, korač. Hojer trijo. Sladki spomini, valček, Hojer trijo. 40—Pečlarska polka, Hojer trijo. Hojer valček, Hojer trijo. Druge izbrane plošče: 01—Juhu polka, harmonika, "Lovšin". Na Ohceti, harmonika, "Lovšin". 02—Domžalska polka, harm. "Lovšin". Juhu, valček, harmonika "Lovšin". 17—Zapoj mi ptičica, poje E. Grabek. Ptičica pevava, poje E. Grabek. 28—Dobro se zasukaj, igra kmečka g. Dajker se ne utrudimo, km. god. 35—Slovenska polka, igr. Tamburšič. Slovenska narodna, igr. Tamb. 48—Na kranjskih gorah, igra ork. Landler, igra orkester. 50—Orlovska koračnica, igra voj. g. Orjuna koračnica, igra voj. g. 65—Sijaj, sijaj sonce, moški kvartet. Nočni pozdrav, moški kvartet. CENE: 3 plošče stanejo s poštnino vred \$2.50. — 5 plošč s poštnino stane \$4.00. — 10 plošč s poštnino stane \$7.50, in vsaka nadaljna plošča stane 75c. ZASTONJ ZA DARILO. Kdor naroči najmanj 5 od zgornjih plošč, dobi eno od spodaj navedenih zastonj. — Kdor naroči 10 plošč dobi tri od spodnjih plošč zastonj. — Pri večjih naročilih pošljemo za vsake 3 naročene plošče, eno od spodnjih plošč zastonj. Plošče, ki jih pošljemo za darilo: 528—Visoka je gora, poje žen. duet. Ljubi Janez, polka, igra ork. 518—Pogled v nedolžno oko, bar. solo. Rožici, bariton solo. 537—Spominjajmo se Ljubljane, Pogladski sanovi, svira godba. 516—Dekliška tožba, poje bariton. Da ne smem, si ukazala, p. bar. 540—Zora vstaja, poje ženski glas. Ko pridem jaz ponoč, p. žen. glas. 548—Jezična Zefka, šaljiva, poizvaja Danilova. Zdravstvuj, poje ženski glas. 550—Naprej, zastava Slave, poje ženski glas. Mili zvonček, poje ženski glas. 614—Držimo skupaj, hitra polka, god. Sezidal sem si vinski hram, žensko petje. V zalogi imamo tudi druge plošče. Pišite po cenik! Vse dopise in naročila pošljite na JUGOSLAV AMERICAN CORP. 455 West 42nd Str., New York, N. Y.

PREVOZ - DRVA - KOLN. Rojakom se priporočamo za naročila za premog — drva in prevažanje polnštev ob času selitva. Pokličište Telefon: Roosevelt 2221. LOUIS STRITAR 6018 W. 21st Place, Chicago, Ill.

- NAŠI ZASTOPNIKI. Ant. Jaksetić, potovalni zastopnik. COLORADO: Canon City. — Ana Susman. Colorado Springs. — M. Kapsch. Crested Butte. — Martin Težak. Denver. — G. Pavlakovich. Leadville. — Rev. M. Trunk, John Zelenikar. Pueblo. — Rev. P. Cyril, O.S.B., J. Meglen. ILLINOIS: Argo. — John Poljak. Aurora. — M. Vesel. Bradley. — Rose Smole. Chicago. — A. Jelenič. Elmhurst. — Karolina Milost. Joliet. — M. Blath, Jos. F. Muhich. Rockdale, Joliet, Ill. — M. Kostelic. La Salle. — Annie Ovnik, Anton Strukelj. Lockport. — John Koreltz. No. Chicago. — Joseph Drashler. Peoria. — Mary Zubakovce, Math. Papiš. So. Chicago. — Ant. Balce. Waukegan. — Andrew Kofir. INDIANA: Elkhart. — Mary Oblak. Indianapolis. — Louis Komlanc. Porter. — A. Kerznaritz. KANSAS: Franklin. — John Dobravec. Frontenac. — Joseph Zorc. Kansas City. — Peter Maierle. Mulberry, Kans. — Mrs. M. Omahne. West Mineral. — Mary Plankar. MICHIGAN: Ahmeek. — J. Hribljan. Calumet. — Jos. Sustarsich. Detroit. — John D. Judnič. Iron Mountain. — Kath. Hebein. Manistique. — Ana Schwab. MINNESOTA: Aurora. — E. Smolich. Biwabik. — Mr. Frank Globokar. Chisholm. — B. Globokar. Ely. — Mrs. V. Marn, John Otrin, Jos. Peshell. Eveleth. — Johana Kastelic, Frances Kvaternik, Antonia Nemgar. Gilbert. — Frank Učar. Greaney. — U. Babich. Hibbing in okolica. — Joe Zaic. McKinley. — A. Hegler. New Duluth. — M. Spehar. Redore. — A. Makar. Rice. — Rev. John Trobec. Sartell. — John Burgstaler. Soudan. — Frances Lounsin. MONTANA: Anaconda. — Frank Sašek. Butte. — Rev. M. Pirnat. East Helena. — Frances Ambro. NEW YORK: Brooklyn. — Catherine Schneller, Veronika Rupe. Gowanda. — J. Zevnik, Karel Strnisha. Little Falls. — Amalia Furlan. New York. — Rev. Kerubin Begel. OHIO: Barberton, O. — Rev. A. L. Lombach, Joseph Lekšan, A. Okoliš. Bedford. — Frank Stavce. Bridgeport. — L. Hoge. Cleveland. — Jos. Grdina, Frank Subadonik. Newburg. — Rev. J. J. Oman, J. Resnik, J. Sercel. Collinwood. — Carol Skebe. Kenmore, O. — Alois Messer. Nottingham. — Mary Mvezek. Lorain. — Mamie Perusek. West Park. — Jos. Grdina. PENNSYLVANIA: Aliquippa. — Ant. Habich. Ambridge. — Jennie Svege. Beadling. — Nikolaj Simonich. Braddock. — Joseph Lesjak. Bridgeville. — Elizabeth Gradishar. Burgetstown. — J. Pintar. Bulger. — S. Jenko. Canonsburg, Houston, Strabane in okolica. — John Pelhan, Michael Tomšič. Durant City. — Frank Debevc. Duryea. — A. Pirnat, Am. Swek. Farrell. — Anna Lummert. Forest City. — Anna Grehman. Homer City. — Mary Gorichan. Imperial. — Paul Jannik. Johnstown. — Andrew Tomcc, C. Pristau. Moon Run. — Jacob Drašler. Morgan. — M. Dermovšek. Olyphant. — Mary Zore. Pittsburgh. — John Golobich, G. Veselich, G. Verbanc. Presto. — J. Krek. Sharpsburg. — John Skoff. Steelton. — Anton Malesich, Doroteja Dermes, Ana Lopert. St. Mary's. — Mary Aufderklam. Vanding. — Frank Pancar. WISCONSIN: Kenosha. — Mrs. Mary Vidmar. Milwaukee. — Marg. Ritonja. Racine. — Martin Novak. Sheboygan. — Michael Progar, John Udovich, Marie Prislaud. Tioga. — Ludvik Perušek. Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik. Willard. — Frank Perovšek. WYOMING: Kemmerer, Wyo. — Mrs. Motoh. Rock Springs, Wyo. — Rev. A. Schiffrer, Ursula Ivesek. Sublet. — Okley, Wyo. in okolica — John Krumpečnik. San Francisco, Calif. — Mrs. K. Cesar. Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. G. lob, George Ferenchak. St. Louis, Mo. — John Mihelich. Kansas City, Mo. — Mathew Papiš. So. Omaha, Nebr. — Ant. Krasovec. Renton, Wash. — Thomas Rihlar. Newark, N. J. — Jennie Mvezek. Helper, Utah. — August Topolovec. Valley, Wash. — Mary Swan. Thomas, W. Va. — John Lahajnar.

Naznanilo in zahvala. Tužnim srcem naznanjam žalostno vest, da je 12. novembra 1927 mirno v Gospodu zaspał soprog, oziroma oče Anton Pugel. Omenjeni dan je šel zdrav in vesel na delo v rudnik, ob pol dvanajstih so ga pa prinesli na površje do smrti pobitega in nezavestnega. Še isti večer je izdihnil svojo blago dušo, ne da bi se bil poprej kaj zavedel, ali sprgovoril eno besedo. Zapuščila žalujoča vdova in deset sinov v starosti od 8 mesecev do petnajst let. V starem kraju pa zapuščila mater, Marijo Ščinkovec, drugič poročeno. Doma je bil iz vasi Struži pri cerkvi blizu Dobrega polja. Dolžnost nas veže, da se prav lepo zahvalimo domačemu ž. g. župniku Rev. Antonu Leskovcu, ki so tako lepo opravili pogrebne obrede in spremili pokojnega na pokopališče. Lepa hvala tudi za krasni govor v cerkvi. Bog jim stotero povrni. Iskrena hvala tudi sorodnikom in prijateljem za krasne vence in darove za sv. maše. Hvala društvu "Napredek", ker so ga spremili k večnemu počitku. Ti pa dragi soprog in oče, počivaj v miru, lahka naj Ti bo semlja in večna luč naj Ti sveti. Žalujoči ostali: JOHANA PUGEL, soproga in deset sinov. Eveleth, Minn., 29. novembra 1927.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

iz poezije prevedel Dr. Rudolf Mole.

Konj pa se je raztegnil kakor srna in bežal s hitrostjo puščice, spuščene s titive. Počil je strel. Soroka je skočil pred dim, da bi bolje videl učinek; oči si je zaslonil z roko, gledal nekaj trenutkov, potem pa vzkliknil: "Ni zadet!"

V tem hipu je Boguslav izgubil na ovinku in za njim so izgubili zasledovalci.

Takrat pa se je stražmojster obrnil h kovaču in njegovim pomočnikom, ki so do sedaj z nemim strahom gledali na to, kaj se je zgodilo, in zaklical "Vode!"

Kovači so skočili, do potegnejo vode iz vodnjaka, Soroka pa je pokleknil h gospodu Andreju, ki je ležal nepremično. Kmitičev obraz je bil pokrit s sajami izstrelka in sragami krvi — oči je imel zaprte, leva obrv, leve trepalnice in levi brk so bili osmojeni. Stražmojster je začel najprej na lahko s prsti otipavati njegovo črepinjo. Otipaval jo je dolgo in oprezno, potem pa je zamrmral: "Glava je cela..."

Kmitič pa ni dajal nobenega življenjskega znamenja in kri mu je neprestano tekla z lica. Kovači so medtem prinesli vedro vode in krpe za brisanje. Soroka se je lotil z isto počastnostjo in previdnostjo umivanja Kmitičevega obraza.

Naposled se je pokazala rana pod sajami in krvjo. Krogla je Kmitiču popolnoma razorala levo lice in mu popolnoma odnesla konce ušesa. Soroka je začel preiskovati, če ni lična kost prebita.

Črez nekaj časa se je prepričal, da je cela, in se je oddahnil. Obenem je Kmitič pod vplivom mrzle vode in bolečine začel dati znamenja življenja. Obraz se je začel trestiti, prsi so se dvignile v globokem vzdihu.

"Živi!... Nič se mu ne zgodi!" je zaklical radostno Soroka.

In solza je zdrknila po razbojniškem stražmojstrovem licu.

Medtem se je pokazal na ovinku Bilous, eden izmed treh vojakov, ki so se bili pogнали za knezom.

"No, kaj je?" je vprašal Soroka.

Vojak je zamahnil z roko.

"Nič!"

"Ali se oni kmalu vrnejo?"

"Oni se ne vrnejo več."

Stražmojster je položil z drgetajočimi rokami Kmitičevo glavo na prag kovačnice in skočil pokonci.

"Kako to?"

"Gospod stražmojster, to je čarovnik! Prvi ga je dohitel Zavratski, ker je imel najboljšega konja in zato, ker se je pustil uloviti. Pred našimi očmi pa mu je izdrl sabljo iz rok in ga zabodel. Jedva smo imeli čas zakričati. Vitkovski je bil bliže in je skočil na pomoč... A posekal ga je pred mojimi očmi... kakor bi ga bila strela raztresčila!... Ni ti pisnil ni... Jaz pa nisem čakal, da bi prišel na vrsto... Gospod stražmojster! On se gotovo še vrne!"

"Tu ni nič za nas!" je kriknil Soroka. "Na konje!"

In v istem trenutku so začeli pripravljati med konji nosilnico za Kmitiča.

Dva vojaka pa sta na povelje obstala z mušketaми ob cesti radi strahu, če bi se vrnil stražni mož.

Knez Boguslav pa se je mirno vračal proti Pilviškom, ker je bil prepričan, da Kmitič ne živi več.

V mraku ga je srečal oddelek jezdecev, ki ga je poslal Peterson, ker je bil v skrbeh radi dolge knezove odsotnosti.

Ko je oficir zagledal kneza, je skočil k njemu.

"Vaša knežja milost... Nismo vedeli..."

"Nič ne de!" ga je prekinil knez. "Jezdil sem konja v družbi viteza, od katerega sem ga kupil."

In črez nekaj časa je dodal:

"In plačal dobro."

DRUGA KNJIGA.

I.

Zvesti Soroka je vodil svojega polkovnika po globokem gozdu; sam ni vedel, kam naj gre, kaj naj počne, kam naj se obrne.

Kmitič ni bil le ranjen, temveč tudi gluho vsled strela. Soroka je sedaj pa sedaj pomakal krpo v vedru, visečem ob konju, in mu izmival obraz; večkrat se je ustavljal, da je zajemal sveže vode iz gozdnih potokov in jezer, toda ne voda, ne počitek, ne premikanje konja niso mogle takoj vrniti gospodu Andreju zavesti — in ležal je, kakor bi bil mrtev, da sta vojaka, ki sta jezdila zraven, manj izkušena glede ran nego Soroka, že bila v skrbeh, da ne živi več.

"Živi," je odgovoril Soroka, "črez tri dni bo že sedel na konju, kakor vsak izmed nas."

In res, eno uro pozneje je Kmitič odprl oči in iz njegovih ust se je izvila le ena beseda: "Piti!"

Soroka je pritaknil čutarico s svežo vodo k njegovim ustom, a pokazalo se je, da je povzročilo odpiranje ust gospodu Andreju nezno bolečino — in ni mogel piti. Toda zavesti ni izgubil več. Vendar ni ničesar vprašal, kakor bi se ničesar ne spomnil. Oči je imel široko odprte in gledal brez misli v gozdne globine, na plavkasto nebo, vidno nad glavami med goščavo, in na svoje tovariše. Gledal je tako, kakor človek, ki se je prebudil iz sna ali pa se strezil iz pijanosti, in dovolil, ne da bi izpregovoril besedico, da mu je stregel Soroka; pri prevezovanju ni niti zastokal, nasprotno se je zdelo, da mu mrzla voda, s katero mu je stražmojster umival rane, dobro de, zakaj včasih se je nasmehnil z očmi.

Soroka pa ga je tolažil: "Jutri, gospod polkovnik, bo minila nezavest. Bog daj, da se ohranimo."

In res, proti večeru je nezavest že poneshala, zakaj se pred solničnim zahodom je Kmitič že jasneje pogledal in vprašal: "Kaj tako šumi?"

"Kakšen šum? Saj ga ni," je odgovoril Soroka.

In najbrže je šumelo le v glavi gospoda Andreja, zakaj večer je bil jasen. Zahajajoče sonce je prodiralo s svojimi poševnimi žarki skozi goščavo in nasičalo s svojimi zlatimi bleiski gozdni mrak in rdeče obrobilo vrhove smrek. Veter ni pihal — le tu pa tam je padalo z lesovjaja, brez in gabrov listje na tla ali pa se je slišal lahek šelest preplašene zverjadi, ki je bežala pred jezdeci v gozdno globino.

Večer je bil hladen, vendar je očividno začela gospoda Andreja tresti mrzlota, ker je parkrat ponovil:

"Gospod knez! Med nama na smrt in življenje!"

Leteči angel z godbo Samo \$1.50

Slika nam kaže novost, kakršne še nikoli v življenju niste videli. Podstavek z angeli, ki letijo okrog in zvončajo nad malimi jaslicami, ki so spodaj na podstavku. Napravljeno je tako, da zglada kakor vrtljak (merry-go-round). Na vrhu vidite vetrnico, ki se neprestano vrti z angelci, ki imajo trombe in so spodaj in oni, ki je na vrhu. Medtem ko se vrti, se sliši lepa melodija, kot bi igrala godba. Spodaj so male jaslice.

Stojalo je visoko 13 palcev in krasno izdelano ter umetno pobarvano. Lahko se da na vrh božičnega drevesčka in toplota od sveč na drevesčku povzroča, da se vrti in se sliši godba. Lahko se tudi postavi na mizo in spodaj prižge par malih svečk, ali na radiator. Kamorkoli se postavi povsod bo prineslo v hišo božičnega duha in spomin na rojstvo Zveščarja. Stane samo \$1.50.

NE POŠILJATE DENARJA NAPREJ, samo izrežite ta oglas in priložite 25 centov za pošne stroške. Za pošiljate boste plačali \$1.50, ko isto sprejmete.

GRAND NOVELTY COMPANY
1723 N. Kedzie Avenue Dept. 913 Chicago, Ill.

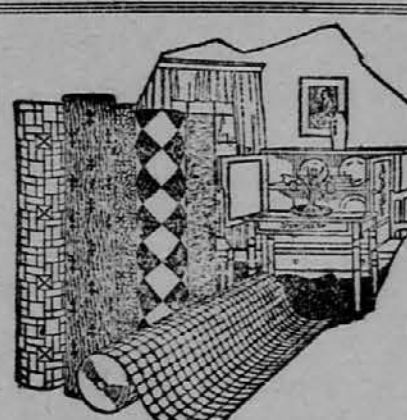
Važno

Ako imate druge vknjižbe (2nd Mortgages), bonde ali delnice, mi jih vzamemo v račun za zemljo, ki je v najboljšem kraju v mestu...
Pošljite spodnji kupon.

MR. P. PERICH,
Room 312 — 208 W. Washington St., Chicago, Ill.

Dragi gospod: Prosim pošljite mi brezplačno natančne podatke in pojasnila glede vaših zemljišč.

Ime _____
Naslov _____
Mesto _____

PROGRESS LINOLEUM & CARPET STORE
F. NOVICKI
1738 West 18th Street
CHICAGO, ILL.
Phone Canal 1505

Velika zaloga karpeta in vse vrste olnatega platna. Dobimo ga direktno iz tovarne cele vozove. Vsakdo si lahko pri nas izbere česar želi.

PRVA NARODNA BANKA CALUMET, MICH.

Ko pošiljate denar v staro domovino, pridite k nam. Mi pošiljamo denar na vse strani sveta po najnižjih cenah.

OPRAVLJAMO VSA BANČNA DELA — TOČNO, POŠTENO, ZANESLJIVO.

Plačamo na hranilne vloge po 3%. Naše geslo je:

TOČNA IN ZANESLJIVA POSTREŽBA.

First National Bank
CALUMET, MICH.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICHIGAN

Glavnica \$200,000 Preostanek \$200,000

Nedeljni dobiček\$190,000.

GORDON R. CAMPBELL predsednik
THOMAS HVATSON, podpredsednik
FRANK J. KOHLHAAS, V. P. in blag.
E. H. MANGER, pomožni blagajnik
W. G. CUDLIP, pomožni blagajnik
PETER TALENTINO, pomožni blagajnik.

IZVRŠUJE VSA BANČNA POSLA ZANESLJIVO.

E. R. MAYER

1229 NORTH EIGHT STR. SHEBOYGAN, WIS.

PRVOVRSTNA BRIVNICA

NAŠE GESLO: PRVOVRSTNA POSTREŽBA.

W.A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York ave., Sheboygan, Wis.

JACOB GEREND
POHIŠTVO IN POGREBNI ZAVOD
704-706 N. 8th Street, Sheboygan, Wis.
Tel. 377-J. 4080-W.

PISANO POLJE

A. K. (Skoplje):
LJUBEZEN IN ŽENITEV V MACEDONIJI.

(Konec.)

Še nekaj iz življenja makedonskega ljudstva.

Čitatelj naj nikar ne misli, da so makedonski Srbi zaradi starih, nam čudaskih običajev, neke vrste divjaki in da je tujec v nevarnosti, če pride v te kraje. Makedonci so vrlo gostoljubni in ne store nikomur nič zalega, pogoj pa je, kajpa, da je tudi tujec z njimi prijazen. Po zakotnih hribovskih vaseh, kjer zaradi razbojništva ni bilo varno hoditi niti podnevi, kamoli ponoči, saj so bili mnogi vaščani sami tolovaji, se je vendar človek, ki je bil gost kake rodbine, počutil povsem sigurnega. Gosta vsakdo spoštuje in ščiti.

Ko vstopiš v makedonsko hišo, te domačini ljubeznivo sprejmejo. Že na pragu ti ponudijo malce kruha in soli, v sobi pa postrežejo z vinom ali z rakijo. Takoj spoznaš, da se čutijo počaščene. Če je tujec povabljen na kakšno domače praznovanje, ga posade na častno mesto. Pri jedi mu streže sama gospodinja. Navada je, da ponudijo gostu po vinu ali žganju slaščice, za odhodnico pa črno kavo. Vsekakor imajo tudi ti preprosti ljudje čut za nekak "bon-ton" in od njih bi se lahko marsikak "kulturni" človek učil, kako sprejeti gosta v hišo.

Slika ljudskega življenja bi bilo izpopolniti še z opisom makedonske hiše. Boljši kmetje imajo enonadstropne hiše; v pritličju je prostor za domačo živino, zgoraj pa je stanovanje s shrambami. Prostornih hlevov in globokih kleti makedonski kmet ne pozna. Ondi, kjer je svet kraševit (Ohrid, Struga), so vse hiše kamenite, čisto večnadstropne in z leseni balkoni. V boljših hišah imajo tla in postelje v samih preprogah. Omare so vzidane v debele hišne zidove. Ko vstopiš v izbo, se ti vidi, kakor bi bilo vse prazno. Vzdolž po sobi je pogrnjena velika preproga (čilim), v sredi je okrogla miza (sofra), tik stene pa kamini ali mangal (posoda za pepel in žerjavico). Okoli zidov so nizke, z blazinami pokrite klopi. V naslednjem času pa čedalje bolj izginjajo stordavne sofe, preproge in klopi z blazinami; njihovo mesto zasedajo našim podobne mize in stolci.

V splošnem žive kmetje v lepi medsebojni slogi in radi pomagajo drug drugemu pri

poljskem delu. Če je ob žetevnem času temu ali onemu kmetu žito preje dozorelo nego drugim, grejo vsi fantje in dekleta tiste vasi k njemu v žetev. Ako ne požanjejo prvi dan, zadrži gospodar dekleta na večerji in prenočišču.

Posebno svečano razpoloženje vlada med makedonskimi vaščani za časa trgatve. Trgateni dan objavi pop za vso občino. V vinogradih je toliko prešernega vriskanja in vselega petja, da nikoli tako. Po cestah in klancih pa škripljejo vozovi s polnimi brenjami in koši, z vozniki in z otroci.

Ko dozori grozdje, se prične nja na Ohridskem jezeru tudi ribji lov. Ohridsko jezero je bogato rib, ima zlasti sloveče postrvi in jegulje. Največji ribolov je v Strugi. Črni Drim je takoj izpod mesteca pregrajen čez in čez z na gosto zabiti koli, skozi katere ne smukne ne ena večja riba. Na sredi teh pregraj stoji na kolih dve kolibi. Vsaka pregraja je narejena tako, da prepusti vse ribe v kolibo, ki je prav tako ograjena s tankimi koli. Tako pridejo ribe v past, ki je ne zapuste več. Drugače pa se vrši ribolov kaj primitivno. Ribič ima približno tako mrežo kot naši otroci za metulje, samo da je velika in pritrjena na močan kol. Ponoči pobira s to mrežasto lopato ribe iz pasti in jih meče v pripravljene zaboje. Ko pihajo močni južni vetrovi in so noči deževne, nalove štiri do deset kvintalov postrvi in jegulji. Struga že od pamtikeva živi od ribolova. Ribe prodajajo po vsej zapadni Makedoniji. V manjši meri velja to tudi za Ohrid.

BO LI CENA ZEMLJIŠČU SE ŠE DVIGALA?

Aker zemlje, ki je leta 1912 stal \$200 in leta 1919 \$400, stane danes \$250 (odvisno je tudi od tega, kje se nahaja). T. J. Anderson odgovarja na vprašanje, če se bo cena zemljišč dvigala, sledeče: "Da, in sicer 20 do 30 let bo cena šla stopnjema kvadratu — za koliko, je pa odvisno od kraja, kje se nahaja."

ZNANSTVENIKI NE VEDO

in si belijo glave, zakaj se brezzično telefoniranje preko Atlantika ponoči ne more vršiti. Po solničnem zahodu, to je ob 1 uri po newyorškem času in ko je šest ura v Londonu, se glasovi po zraku ne slišijo, torej je telefoniranje nemogoče. Nihče pa ne ve, zakaj in od česa to pride.

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe, pooblastila, izjave, afdavite za dobiti vaše domače iz starega kraja in vse druge notarske posle izvršuje
JOHN JERICHER
— Notar —
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

PREJELI SMO

DRUŽINSKO PRATIKO
ZA LETO 1928.

Leto 1928 je zopet prav zanimiva, brez katere gotovo ne bo zopet nobena slovenska hiša v Ameriki. Naročite jo dokler je v zalogi. Stane 25c komad. Naroča se pri Knjigarni "Amerikanski Slovenc", 1849 West 22nd Street, Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo in nizko ceno dobite pri nas!

Pišite nam po ceno predno oddate naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti se priporočamo slavnim društvom za tiskanje vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem, obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz slovensčine na angleško in obratno. Nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.